

Politični plačnik
v gotovini

Izjava ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za im-
enstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifi.

Uredništvo:
Ljubljana, Knašova ulica šte. 5/L
Telefon št. 3073 in 3004, ponoči tudi
št. 3034.

Recepti se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Uredništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 3036.

Ispravitelj: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 3038.

Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem čeku, zavezu: Ljub-
ljana št. 11.423 — Praha čisto 78.180,
Wien, Nr. 305.241.

Ljubljana, 5. oktobra.

Te dni so bili objavljeni podatki o oviranju in uničevanju našega srednje- ga šolstva pod vladno SLS. Do danes še niso rešene razvrstitve, premestitve in sploh osebne spremembe, ki v nor- malnih državah izidejo vsaj do julija, da more ob nastopu šolskega leta biti že red in da ni nepravil med šolskim letom. Predlogi za paralele se ne re- šujejo, krediti se ne odpirajo. Pač je imenovan eden od najstrastnejših kle- rikalnih prvakov in namestnik dr. Ko- rošca v vodstvu SLS za direktorja gimnazije, za vse drugo pa »nema vre- mena«. G. Grol, navidez demokrat, je naslabši dosedanj prosvetni minister in si je izbral uprav Slovenijo, da še bolj oslabi njeno šolstvo. SLS je znala tako postopati, da ni v prosvetnem mi- nistrstvu nikogar, ki bi vedel, kaj je treba v Sloveniji odrediti, razun želi sedanjega režima. Danes vsakdo ve ce- niti, kako plodonosni za Slovenijo in za vse srednje šolstvo koristni so bili časi, ko je bil minister prosvete g. Pri- bičević ali pa g. Trifunović.

Na polju ljudskega šolstva pa je za- vladala popolna srednjeveška klerikal- na anarhija. Mesta se oddajajo po strankarskem receptu. Poslanci SLS so popolnoma okupirali upravo, ki izvršu- je njihove ukaze, v kolikor že itak pred- loži spodnjih instanc niso stavljeni po klerikalnih partizanih. V »Slovencu« izhajajo izvlečki uradnih aktov, prire- njeni po klerikalnih uradnikih, kakor to tujim kaže. Uradna tajnost spisov ob- stoji torej le še za nečlane SLS.

V nervoznosti, ker vse to postopanje izjiva ogorčenje povsod, prinaša ško- fov list razburjen in surov, obenem pa kazniv pamflet proti preganjanju žrt- vam klerikalne podivjanosti. Pamflet je prava podoba SLS: uničiti, do krvi izmučiti in moralno in gnotno upropas- titi vsakega inteligenta, ki ni pokoren SLS; brez človeških ozirov s pomočjo države in cerkve in z nahujskanjem ljudstva ugonobiti napredne ljudi, da bo klerikalni duhovnik na deželi sam med ovčicami, kjer bo potem že pazil, da pravočasno ubije vsako samostojno mišljenje. Naivni so bili oni, ki so le trenutek mislili, da more klerikalizem izpremeniti svoje metode. Odložili so orožje in pozivali v svoj tabor sovraž- nika, ki pa je takoj pokazal vse svoj značaj, ko je prišla prva ura preizkuš- nje.

Tu so torej zopet časi predvojnege šolskega režima na Kranjskem, samo s to razliko, da so zdaj razširjeni na vso Slovenijo. Politični župniki uvrščajo učiteljstvo med mežnarje in organiste, ki so jim sužnji. Take razmere ne mo- rejo ostati brez posledic za obče kul- turno in moralno stanje naroda.

Ves klerikalizem sloni na surovi ne- strpnosti, ki se tu še druži s koris- tnostjo po značaju manj vrednih ele- mentov. Kjer je klerikalizem v večini, ne pozna ne sporazuma, ne ozirov na svobodo. Proti temu ni drugega sred- stva, nego boj. Kdor hoče v takih raz- merah apelirati na poštenost pokvar- jeni in sfanatizirani predstavnikov SLS, bo našel le zasmeh in surove udarce. Kdor ni pripravljen boriti se in se braniti, je izgubljen.

Klerikalno drevje ne bo zraslo do ne- bes. Preveč so klerikalci nervozni in nagli, ker čutijo, da njihova moč ne bo več trajala dolgo. Ko pa pride drug režim, bodo zopet izkopali stara gesla. Edina garancija za izločitev partizan- stva iz našega šolstva je politična osla- bitev SLS. Klerikalizem, to je tisočlet- ni sovražnik šolstva in še posebej svobode učiteljstva vseh vrst. To bolezen, ki trajno slabi Slovenstvo v njegovem obstoju in napredku, ki mu grize v mozgu in mu truje kri, more lečiti sa- mo vztrajno politično in kulturno delo omih železov, ki jim je Bog v dušo vsa- dil samostojnega duha ter jih obdaril s pogumom spoznanja, ki je človeštvu rodilo najzlahtnejše sadove. Njih je mnogo in dovolj za uspeh tudi med Slo- venci. Ne bo jih zatrla mora klerika- lizma, vzbuditi pa in ujediniti jih mora v energičnejšo akcijo v vseh delih na- roda, v mestu in vasi, med možmi in ženami, zlasti pa med našo mladino, ki bi jo SLS tako rada zasužnila in radi koje je napovedala boj do iztrebljenja vsem učiteljem, ki morejo biti hlapi, kakršne je tako klasično narisal Ivan Cankar.

Borba za agrarno reformo v Dalmaciji

Beograd, 5. oktobra p. Danes popoldne je imela vladna večina sejo, na kateri je razpravljala o rešitvi vprašanja agrarnih odnosov v Dalmaciji. Seja je trajala zelo dolgo, vendar pa tudi na njej ni prišlo do sporazuma. Udeleženci so po seji izjavljali, da se bo razprava nadaljevala v sredo, ker je potrebno, da pod vlado soglasno mne- nje. Po informacijah našega dopisnika sta stališči demokratov in radikalov tako raz- dvojeni, da ni upanja za ugodno rešitev te- ga vprašanja in da je pričakovati, da se bo stvar zavlačevala do neskončnosti. Po seji so se radikalni in demokrati po hodnikih še dolgo časa prepirali med seboj.

Dosežen sporazum med Jugoslavijo in Grčijo

Uspeh pariških konferenc. — Ureditev solunskega pro- blema. — Sklep prijateljske pogodbe. — Nevolja v Rimu

Beograd, 5. oktobra, p. Grški listi objavljajo podrobnosti sporazuma, ki je bil dosežen med dr. Marinkovičem in Venizelosom v Parizu. Po poročilih grških listov bo v solunskem svobod- nem pasu naša država tudi v bodoče uživala vse one olajšave, ki jih že danes pogodbeno ima. Na progi Gjevge- lija-Solun, ki je v grških rokah, bo Gr- čija jamčila neoviran tranzitni promet, ki bo šel direktno v našo svobodno co- no. Naše ladje morejo neovirano spreje- mati blago za prevoz. Razen tega je bil dosežen sporazum o pogodbi prijatelji- stva in arbitraže z veljavnostjo petih let.

Dr. Marinković je izjavil zastopnikom atenskega tiska: »Balkan mora ostati balkanskim narodom. To je naše načelo, ki smo ga sedaj oživitvili in izved- li. Kakor se nihče ne vmešava v za- vede skandinavskih držav, tako zahte- vamo, da se nihče ne vmešava v naše balkanske zadeve. Tako vmešavanja so vedno izzivala naše medsebojne boje in zato jih je treba odstraniti. To hoče tudi g. Venizelos in srečen sem, da sva to soglasno ugotovila.«

Atene, 5. oktobra, g. Zunanje mini- strstvo je dobilo brzojavko ministrske- ga predsednika Venizelosa, v kateri sporoča, da je v Londonu informira- ta mošnje kroge o ureditvi grško-turških odnosov. Sporočil je, da želi Grčija poleg prijateljske pogodbe skleniti s

Turčijo tudi pogodbo o razorožitvi na kopnem in na morju. Londonski krogi želijo, da bi Grčija posredovala med Bolgarijo in Jugoslavijo. Venizelos je izjavil, da nikakor ni pripravljen vme- šavati se v zadeve tretjih držav. Po sklenitvi grško-jugoslovenske pogodbe bo Grčija sklenila enako pogodbo z Bolgarijo.

Rim, 5. oktobra, g. Razgovori, ki jih je imel jugoslovski zunanji minister z grškim ministrskim predsednikom Venizelosom ter tozadevni komentarij francoskih listov so povzročili tukaj nekako nervoznost. Kakor je bilo z za- doščanjem sprejeto dejstvo, da je Ven- izelos najprej prekrizal francoske na- mere, ki so šle za tem, da se kot proti- utež proti grško-italijanski prijateljski pogodbi ustvari slična grško-jugoslo- venska zveza s tem, da je odklonil kon- cern koncev proti Italiji naperjeno zve- zo, tako tudi ne prikrivajo, da mora medtem v Parizu doseženi sporazum med Atenami in Beogradom povzročiti v Rimu nevoljo. »Giorna'e d'Italia« pi- še, da odkrivajo neprevidne izjave fran- coskih listov prizadevanja francoske zunanje politike, da bi povsod, čeprav z miroljubnimi pretvezami, povzročila italijanski zunanji politiki težkoče. S tem nadaljuje Quai d'Orsay svojo agre- sivno politiko proti Italiji tudi na Bal- kanu.

Preganjanja železničarjev na Hrvatskem

Po naročilu generalne direkcije so začele železniške oblasti v množicah odpuščati nameščence, v prvi vrsti pristaše KDK.

Zagreb, 5. oktobra n. Danes se je zla- silo pri vodstvu KDK več deputacij žele- zničarjev, ki so se pritožili nad brutalnim preganjanjem s strani današnjega režima, in prosile za zaščito. Že dalj časa je opažati zlasti na Hrvatskem in v Dalmaciji, da pritiskajo oblasti na vse močnejše načine na pristaše KDK, zlasti pa na nižje državne uslužbence. Nekaj časa so oblasti pod krinko komunizma preganjale delavstvo v pri- vatnih in državnih podjetjih, toda kmalu se je izkazalo, da ni močnejše vsega delavstva vtakniti v komunistični koš. Zato so se ob- lasti, očitno po nalogu iz Beograda, spravi- le sedaj na posamezne kategorije držav- nih nameščencev.

Predvsem so vzeli na piko železniške uslužbence, med katerimi se je začelo pre- ganjanje pristašev KDK kar na debelo. Te dni so bili v nekaterih krajih odpušeni preko noči brez navedbe razloga iz službe skoraj vsi pristaši KDK. Že ves mesec so jih šikanirali na vse močnejše načine in jim grozili s takojšnjim odpuštom iz službe, če bi se šli pritožiti v Zagreb. Ko pa so uvi- deli, da tudi take grožnje nič ne zaležejo,

so sledili odpuisti.

Odpuščanje delavstva se vrši po izrec- nem nalogu generalne direkcije državnih železnic v Beogradu. Odpušeni delavci dobe brez predhodnega obvestila odpoved, ki se glasi: »Po naredbi generalne direkt- je državnih železnic, št. 413 (pov.) z dne 9. septembra 1928 se z današnjim dnem od- pušate iz službe.« Niti enemu izmed odpu- ščenih ni bil naveden kak razlog za odpust. Na ta način je že več sto železničarskih družin tik pred zimo brez kruha in na cesti.

Vodstvo KDK je zbralo vse te pritožbe in bo ukrenilo primerne korake, da pre- ganjance zaščiti. Jasno je, da gre tu popol- noma za politične preganjanje. Vlada hoče očitno na tak brutalen način pritiskati na vodstvo KDK, da bi omililo svoj sklep o bojkotu režima, na drugi strani pa izjaviti med masami odpor proti politiki KDK. Umevno je, da vlada zaradi tega postop- noma med železniškimi uslužbenci nepo- steno ogorčenje nad režimom. Podrejene ob- lasti se izgovarjajo, da so dobile nalog z višjega mesta ter da ne morejo proti temu ničesar ukreniti.

Demonstracije dobrovoljcev v Beogradu

Minister za agrarno reformo ni hotel sprejeti deputacije do- brovoljcev iz Banata, ki so radi tega priredili v Beogradu proti njemu demonstracije

Beograd, 5. oktobra, p. Danes je v ministrstvu za agrarno reformo došlo do prizorov, ki najbolje dokazujejo, ka- ko malo priljubljen je med narodom re- žim dr. Korošca. Predumihumihumim namreč došla velika deputacija iz Ba- nata, kakih 200 oseb, ki je poslala svoje zastopnike k ministru Daki Popoviću, da zahteva od njega, naj se razveljavi sklep ministrstva, po katerem se od- vzeva zemlja naseljenim dobrovoljem ter vrača grofu Csekonicu. Minister ni hotel sprejeti odposlancev ter se z njimi razgovarjati, kar je izzvalo med množestveno deputacijo veliko ogor- čenje, ki se je kasneje pretvorilo v od-

krite demonstracije. Čuli so se vzkliki: »Do! vlada! Proč s strahopetci! Odid te v Budimpešto, tamkaj je za vas mesto, ne tukaj!« itd. Delegacija je čakala, da bi minister prišel iz ministrstva, da bi ga osebno pozvala na odgovor. Mini- stru Popoviću pa je ostal v svojem kabi- netu do pol 4. popoldne. Šele ob tem času je odšel iz ministrstva, toda v spremstvu velikega števila orožnikov. Zaradi ministrovega postopanja je de- putacija dobrovoljcev poslala kralju spomenico, v kateri prosi, naj se zavza- me za njihovo pravično stvar ter iz- posluje razveljavljenje ministrskega sklepa.

100.000 zastonjskih železniških kart!

Te dni prevažajo naše železnice v Beograd potnike zastonj — istočasno pa vlada zvišuje tarife, ki bodo neznosno obreme- nili naše gospodarstvo

Beograd, 5. oktobra, p. Z jutrišnjim dnem pričnejo dospovati v Beograd posetniki velike vladne proslave solun- skega poba, ki je bila, kakor znano, od prave obletnice 15. septembra pre- ložena na 7. oktober, ker so se zaradi znanega beograjskega šindrijana vse priprave zakasnile. Kakor smo svojčas poročali, je vlada sklenila da ima vsak, ki se hoče udeležiti te proslave kot gle- dalec, prosto vožnjo v Beograd in na- zaj. Po informacijah s podučene strani je vlada v ta namen odobrila 100.000 prostih vozovnic ter bodo vlaki te dni prevažali v Beograd in iz Beograda sa- me brezplačne potnike. Vrednost teh vozovnic se ceni na najmanj 20 milio- nov Din, kar znaša občutno in v da- našnjih težkih časih naravnost nezno- so obremenitev državnih železnic, ka- terih deficit raste vsled skrajno slabega gospodarstva od meseca do meseca ter bo znašal letos, kakor se zatrjuje, zo- pet nekaj sto milijonov več nego lani.

Medtem pa, ko železniška uprava nima denarja niti za najnujnejše izdatke, se na drugi strani razsipa, kakor v nobeni drugi državi na svetu.

Gospodarstvo z brezplačnimi vozov- nicami je doseglo z najnovejšo vladno odredbo svoj vrhunec. V gospodarskih krogih se ta ukrep najostreje obso- ja zlasti v času, ko na drugi strani vlada pripravlja občutno zvišanje tarifov, s katerimi bo do neznosnosti obremenila vse naše ekonomsko življenje.

Prihod inozemskih delegacij

Beograd, 5. okt. p. Danes so pričele pri- hajati v Beograd inozemske delegacije, ki se udeležijo solunske proslave. Opoldne je dospela z ekspresom italijanska delegacija, ki ji načeluje general Pettiti di Roretto. Z istim vlakom je prispela tudi belgijska de- legacija z generalom Duboisom na čelu. Na kolodvoru ju je sprejel vojni minister z za- stopniki mestne občine in vojaštva. Jutri dosepejo še ostale vojne delegacije.

Protiofenziva Velje Vukičevića

Sedaj šele pričinja veliki pretep med radikalskimi prvaki

Beograd, 5. oktobra, n. V radikalni stranki so pričele nove borbe, ki izziva- jo ne le pozornost vse javnosti, temveč tudi kruto ironijo. Kakor znano je radi- kalski Glavni odbor svojo ofenzivo pro- ti Velji Vukičeviću zaključil s kompro- misno resolucijo, ki naj bi obsojenemu Vukičeviću nudila časten umik. Tako je bilo tudi dogovorjeno in Glavni odbor se je po tridnevem zasedanju razšel v prepričanju, da bo Vukičević postop- noma likvidiran. Ko se je nato 29. sep- tembra zbral radikalski poslanski klub je bila v nemalo zaprepaščenju Vukiče- vičevih protivnikov sprejeta zaupnica Vukičeviću. Mnogi radikali so to zaup- nico nekaj dni komentirali kot nekako častno slovo in so pričakovali demisi- je Vukičevića kot predsednika kluba. A zgodilo se je nasprotno. Vukičević je obrnil kopje ter, sklicujoč se na zaup- nico kluba, pričel protiofenzivo proti svojim protivnikom. Sedaj zahteva, da se umaknejo s političnega pozorišča

Marko Trifković, Nikola Uzunović, Momčilo Ninčić, Miša Trifunović, Boža Maksimović, Dragutin Kojić, Anta Ra- dojević in Z. Sušić, torej vsi najjačiji ljudje iz njemu nasprotniškega tabora. V Glavni odbor pa naj bi prišli kot nje- govi zaupniki Laza Marković, Stjepan Kobasica, M. Kostić, Milan Stojadinovi- ć, katerih imena so dovolj znana. Ta protiofenziva Velje Vukičevića je iz- zvala v krogih Glavnega odbora ogrom- no ogorčenje ter razburjenje, češ da so na najgrši način prevarjeni. Sedaj pri- tiskajo ti krogi na Aco Stanojevića, da z vso odločnostjo nastopi pri Vukiče- viću. Današnja »Politika« povdarja, da v radikalni stranki prav za prav šele sedaj pričinja resna borba. S tem se strinjajo tudi poznavalci političnih pri- lik, ki pričakujejo, da se bo sedaj slo od obeh strani do skrajnosti. Javnost je na tem zelo interesirana, ker bodo tako eni in drugi se do golega raz- krinkali.

Smernice čsl. zunanje politike

Nove pomembne izjave dr. Beneša. — ČSR vodi evropsko po- litiko. — Težave razorožitvenega problema. — Problem na- rodnih manjšin. — Verska toleranca. — Dr. Beneš za prizna- nje sovjetske vlade

Praga, 5. oktobra s. V proračunskem od- boru zbornice je zunanji minister dr. Be- neš na koncu razprave o točki »zunanje ministristvo« odgovarjal na kritiko, ki je bila izrečena v debati, ter je izjavil, da od- ločno odklanja očitke trabantstva. Česko- slovaška zunanja politika se je vedno vo- dila z evropskega stališča. Celokupno delo zunanje politike v zadnjih 10. letih zasle- duje utrditev miru. Dr. Beneš je nato na- daljeval: Z Nemčijo smo v dobrih, da celo prijateljskih odnosih. Skozi vseh 10 let po prevratu ni bilo med nami in Nemčijo prav nobenega konflikta. Mi stojimo na sta- lišču mirovnih pogodb. Vsa pošten človek izpolnjuje svoje obveznosti. Priključitveno vprašanje zaradi tega ni problem Avstrije. Nemčije ali Českoslovaške, ta problem je evropsko vprašanje. Nepotrebno je misliti, da ta problem škoduje našim dobrim odno- šajem do Avstrije ali do Nemčije.

Glede razorožitvenega vprašanja je iz- javil dr. Beneš, da tega problema ne pred- stavlja samo vojaški, puške in topovi. Tu- kaj gre za vso socialno in gospodarsko strukturo, ki se je ustvarila v razvoju sto- letij in ki je s tem problemom v ozki zvezi.

Kdor gleda na stvar resno, bo videl, da se zlo ne bo moglo odstraniti z enim udarcem, ker je to problem zvezan še s štirimi ali petimi drugimi problemi.

Kar se tiče manjšin, je izjavil dr. Beneš, da je to bolj notranje kot zunanje politično vprašanje. To stališče je vedno zastopal pred mednarodnim forumom in ga bo tudi zastopal.

Glede modusa vivendi z Vatikanom je dr. Beneš prepričan, da se je ta praktično iz- kazal in da vse kaže na to, da bo dovedel do verske tolerance in do enakopravnosti vseh cerkva in ver.

Trditve, da obstoja med zunanji mi- nistrstvom in med ministristvom za narodno obrambo neka diferenca, ker da zunanje mi- nistrstvo na mednarodnem forumu vodi razorožitveno politiko, dočim ministristvo za narodno obrambo oborožuje vojsko, je dr. Beneš označil za pomoto. K pripombi ne- kega govornika glede priznanja sovjetske Rusije je dejal dr. Beneš, da ni proti ni- komur prevzel obveznosti, temveč da je samo izjavil, da je on za priznanje in da bi bilo po njegovem mnenju dobro, da bi se to vprašanje uredilo.

Nov naval na Poincaréja

Radikalno - socialistična stranka, ki podpira njegov režim, preti z odtegnitvijo svoje podpore, ako bi se dovolil preganjan redovnikom povratek v Francijo. — Nasprotno pa preti Poin- caré z odstopom, ako bi zbornica odklonila proračun

Pariz, 5. oktobra d. Finančni odbor zbor- nice je stavil Poincaréja nekaj prikrit ul- timat, da mora neizpremenjeno sprejeti nje- gov proračunski načrt. Poincaré pa je za- pretil, da bo odstopil, ako bi sklepi komi- sije ali plenuma ograjali ravnotežje v pra- računu. Z ozirom na to ni bilo opaziti pre- velikega odpora proti njegovim zahtevam. Poincaré je v komisiji izjavil, da ne bo tr- pel nobenih črtanj v proračunu, čeprav je letos za oboroževanje nad eno milijardo več določenih kot lani. Vprašanje je, ali se bo tudi plenum zbornice prilagodil njegovim zahtevam.

Pariz, 5. oktobra d. Na včerajšnji seji finančne komisije je prišlo do izredno lu- jih debat zaradi vorašanja pripustitve ka- toličkih redov v Francijo. V finančnem za- konu se dovoljuje misijonarjem in redom, ki se bavijo z nego bolnikov in starcev, gotova lokalno omejena naseljevalna pra- vica. Zastopniki levičarskih strank v komi- siji so protestirali proti tej določbi, ki jo smatrajo za očitno kršitev zakona. Zahte- vali so, da se notranji minister zaradi te določbe takoj opraviči. Pri glasovanju pa so levičarske stranke doživele poraz. Od 45 članov komisije je bilo prisotnih samo 15. Od teh je 9 glasovalo v korist kongre-

gacij. Zdi se, da bo to glasovanje imelo težke posledice.

V kuluarjih zbornice vlada izredna ner- voznost. Zlasti ogorčene so levičarske stranke. Socialistična stranka je že imela sejo svoje frakcije, na kateri je bila spre- jeta zelo ostra protestna resolucija. Iz te resolucije se šele izve, za kaj gre pri no- vih določbah v finančnem zakonu. Člen 70. finančnega zakona dovoljuje štirim kongre- gacijam naseljeval v Franciji. In sicer fran- cijskano, dominikansko, benediktincem in belim bratom, ki se bavijo z nego bolnikov. Jezuiti pa so izključeni. Še važnejši pa je člen 71. Določa namreč, da se bodo ver- skim družbam, katerim je dovoljena nase- litve, vrnila svoj čas zaplenjena cerkvena posestva, ne glede na to, ali so bila ta po- sestva pred ločitvijo cerkve od države la- stnina teh kongregacij ali ne.

Socialistična frakcija pravi v svoji re- soluciji, da je postopanje vlade nerazum- iljivo, ker hoče vlada po finančnem zakonu izsiliti izpremembo ustave. Nezaslišano je, da se hoče tako važna odredba vtihotapiti v proračun. To postopanje vlade predstavl- ja kršitev ustave. Zdi se, pravi resolucija končno, da je to smisel pokajani, ki jih vodi Briand eno leto z Vatikanom.

Pred novimi letalskimi rekordi

Angleški letalci hočejo prekositi vse druge. — Pripravljajo se veliki hitrostni in nepretrgani poleti

London, 5. oktobra (lo) Anglija bo v krat- kem poskušala doseči nove velike letalske rekorde. Na eni strani se pripravljata letalski poročnik Darcigraik na hitrostni rekord v Southamptonu, na drugi strani se bodo po- skušali nepretrgani polet iz Capetowna (v Južni Afriki) v London in polet okrog An- glije, ki bo trajal nepretrgoma tri dni in tri noči. Dosedaj je meril nepretrgani polet do 4000 milj. Pilot v obeh poletih bo Jones Wi- liams.

Poskus poleta okoli Anglije v treh dneh bo prvi poizkus te vrste. Za ta polet se bo uporabilo letalo posebne konstrukcije, ki se gradi že več mesecev in ki bo v kratkem dogotovljeno. Pri gradnji tega letala je bilo treba rešiti glavni problem, ki je obstojal v tem, da se je moral zgraditi stroj, ki bi bil v stanju uporabiti minimum goriva in letal, ki bi bilo v stanju nositi veliko težo. Kakor

poročajo, bo to letalo, v kakih 14 dneh na razpolago letalcu Jonesu Williamsu in nje- govim tovarišem. Ako se bo poskus poleta okoli Anglije posrečil, tedaj se bo poskušil tudi nepretrgan polet iz Capetowna v Lon- don.

Romunski generalni konzul v Zagrebu

Zagreb, 5. oktobra, n. Romunska vlada je imenovala doseganega romunskega častne- ga konzula v Zagrebu, veletrgovca Milana Milica, za častnega generalnega konzula.

Odhod angleških vojnih ladij

Split, 5. oktobra, d. Danes sta odpotova- li iz splitske luke angleški križarki »Rus- sington« in »Barham«, ki spadata k angleški sredozemski mornarici in ki sta bili na po- setu v naših lukah.

Naši kraji in ljudje

Slavnostni dnevi naših tiskarjev

60 let ima za seboj organizacija ljubljanskih tiskarjev in litografov, od prvega dalje ena najpogostejših in najbolj discipliniranih članic »Saveza grafičnih radnikov Jugoslavije«, ki v pogledu stanovske solidarnosti in notranjega reda zavzema med stanovskimi združenji v Jugoslaviji odlično mesto. Krasen jubilej skupnega društvenega in prosvetnega dela. Ocenili ga bomo v posebnem opisu, v katerem bomo podali tudi zgodovino organizacije. V ostalem pa je organizacija sama poskrbela, da bo ob priliki svojega dijamantnega jubileja stopila pred slovensko javnost s programom, ki mora po svoji obsežnosti in pestrosti vzbuditi splošno zanimanje.

Vrsto slavnostnih prireditev bo otvoril pevski odsek »Grafike« drvi ob 20. s koncertom v veliki dvorani »Uniona«. Spored je obsežen in bo gotovo poleg številnih prijateljev tega vzorno delavnega pevskega zbora privabil tudi množico ljubljanskega pesem ljubkega občinstva.

Jedro vse praznovanja bo razstava s kratkimi, tehnimi naslovom: »Tiska«, ki bo otvorila jutri dopoldne in bo odprta do 21. t. m. Nudila bo v izvrstnem aranžmanu nad vse zanimiv pregled grafičnih izdelkov, tehničnih pripomočkov in posebno še slovenske književnosti in publicistike. Obisk te razstave moremo vsakomur le najtopleje priporočati.

Prihodnjo soboto se bo v Unioni vršila velika veselica »Dobrodnežnega društva«, nato v nedeljo dopoldne slavnostna seja ljubljanske podružnice SGRJ v dvorani OUZD, popoldne pa pokalna nogometna tekma SK Grafike proti SK Svobodi na igrišču Ilirije, a slavnostne dni bo v nedeljo, dne 21. oktobra po zatvoritvi razstave »Tiska« zaključil članski družabni večer v dvorani Kazine.

Objavljamo za danes pričujoči program, da obvestimo vso našo javnost na praznične dogodke naših tiskarjev, katerih organizacija in delo mora biti v ponos vsemu našem narodu.

Za obisk razstave Tisk v Ljubljani je dovolilo prometno ministrstvo pooblaščen voznik pod običajnimi pogoji. Ugodnost velja od 7. do 23. t. m. Legitimacije se daje, odnose se bodo dobile po vseh večjih krajih Slovenije.

Iz dolenjskih vinogradov

Kostanjevica, 4. oktobra. Po mešanem vetrovju, mrzlih in toplih padavinah in nenadni nevihti s točo, ki je precej neprijetno oznanila nastop letošnjega oktobra, je te dni nastalo normalno jesensko vreme z meglo in soncem. Zato te dni vse hiti v vinograde, da v solncu in ostremu mrazu sledi toploti potrga vabeče zrelo grozdje.

Ponedeljkova toča (1. oktobra) je hudo prestrašila vinogradnike, izmed katerih so mnogi precej prizadeti. Tako je bila toča okoli Novega mesta, Trške gore in Vinjega vrha precej občutna, čim dalje pa se je pri-

blževala vzhodni strani, tem bolj je oslabil njen učinek. Tako smo bili vzhodni Dolenjci skoro popolnoma obvarovani. Najbolj pa se boje naši gospodarji gnolobe in v tem strahu celo pretiravajo s pospešeno trgatvijo. Nekateri so že pretečen teden in še prej potrgali ne samo belino, nego tudi črtno, ki zdaj še ni dognala in potrebuje še kakih deset dni za zorenje.

Grozdje se preveliki vlaga in gnileci dobro upira. Posebno se je v tem pogledu izkazalo tako zvano »pisano grozdje«, ki ga tvorijo vrste: kraljevina, rdeči veltinec, traminec in rulanec. Vse te vrste, kakor še nekaj belih, so se krasno obdržale kljub splošnemu deževju do začetka oktobra. Silvanec, ki je sicer v naših gorah precej slabo zastopan, pa je docela odpovedal in med belimi vrstami gnije najbolj.

Letos se posebno občuti potreba po za-

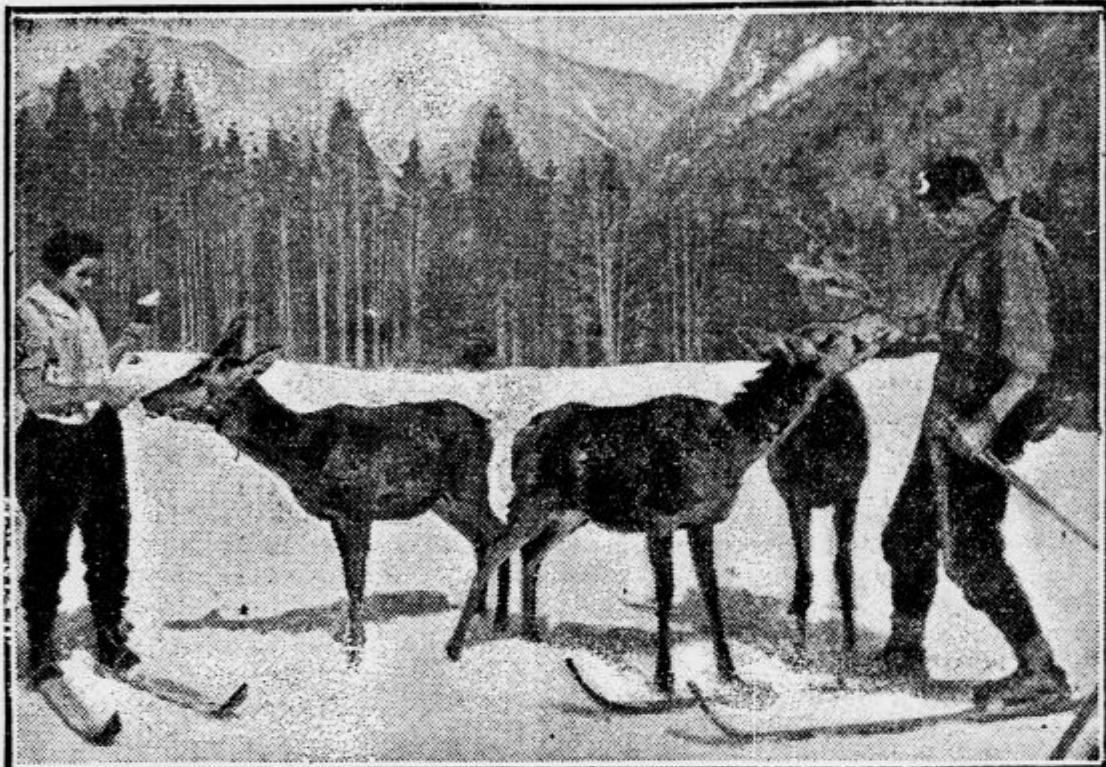
koniti ureditvi enotnega trgatvenega časa za posamezne okraje, občine in lege. Ako hočemo našemu pridelku pridobiti še večji sloves izven mej naše pokrajine, mora pri- to do strogega reda v trgatvenem času, kar ne sme ostati več samo zasebna, nego mora postati javna zadeva. Seveda ne po birokratsko, nego iz prakse za prakso, iz ljudstva za ljudstvo. Zato mislimo, da bi spadalo to vprašanje v kompetenco naših oblastnih skupščin, ki ga naj rešijo čisto po gospodarskih potrebah brez strankarskih interesov. Naravnih sladkor, ki ga vržemo vsako leto zaradi prezgodnjih trgatven vstran, znaša na stotine kvintalov in ga ne nadomesti noben politični »cuker«. Strankarsko popularna sicer taka zakonodaja res ni, gospodarsko pa more čisto gotovo le koristiti.

Silovit napad Jlena na izletnike v Krmi

Rogovilasti prijatelj turistov v svoji sveti jezi

Da dvignejo lepoto in romantiko planinske Krme, kjer se nahajajo kraljeva lovišča, so pred leti tjaki pripeljali iz Belja 6 košut in 2 jelena. Postavili so jim na travniku ogrado, kjer je imela jelenjad prijetno zavetje pred zimskimi gorskimi viharji, ki jih ni bila navajena v svoji domovini, v slavnostnih ravninskih gozdovih. Kraljevi lovci je lenjad pridno krmijo, da je dobro presta-

njadi in takrat se členi popolnoma izprevržejo. Jeleni, ki niso vajeni ljudi in vidijo v človeku nevarnega sovražnika, ostanejo tudi v tem času zelo previdni in izražajo svoja čustva samo napram soplemenjakom in družicam. Vsako jesen se medsebojno bore, dokler si ne izvojujejo in zasigurajo svojega harema. Drugače pa je pri jelenih, ki so ljudi vajeni. Ti svoje strastne izpade

Jelen Čeda v »prijateljskem pomenku« s smučarji

la zimo in se je tudi popolnoma privadila ljudem. Ko so dobili jelena pomladi popolno prostost so košute in en jelen ostali skupaj, dočim se je eden odstranil. Pri družbi ostali jelen, nazvan »Čeda«, se kaj rad pridruži turistom in se jim dobroika, dokler ne prejme kakega »založka«. Posebno kruh mu izvrstno tekne. Ako ga ne uboga prostovoljno, zna posinitariti, skloni vrat in ga grozi z mogočnim rogovičjem, katero ima posebno letos močno izraženo. Včas kar sam seže v žepu nahrbtnika in z gobčkom izvleče, kar se pač izvleče da. Turiste dobrih rok spremlja rad kar do Kredarice, kjer je vsako poletje vedno dobrodošli gost. Če je preveč siten, ga naženo s palico, ali kaj za- lega doslej ni storil.

Tak je bil Čeda med letom. Prišla pa je zlata jesen, ki jelenjad popolnoma spremeni. V jeseni se prične ljubezenski čas jele-

obrnejo tudi proti človeku. In tako je bilo tudi s Čedom iz Krme.

Jesenski izlet v Krmo

Krasen jesenski dan si je izbral jeseniški fotograf Alojzij Pavlin za izlet v Krmo, ki je posebno jeseni lepa. Snimal je prirodne le pote. V ponedeljek zjutraj je ukazal hlapcu, da je zapregel in ga s soprogo popeljal preko Dovjega, Gornje Radovne, po dosti dobri planinski cesti, kjer se vozi naš kralj na lov, do prvih koč v Spodnji Krmi. Od- tod so odšli proti lovskemu dvorcu, kjer je Pavlin napravil več posnetkov.

Dobro razpoložena se je vračala družba okoli polnočnega v ozračju, da se vrne proti domu. Nedaleč od lovskega dvorca zagleda fotografova soproga Jelena Čeda, ki jim je sledil po cesti. Družba je bila tega svidena vesela, kajti Pavlin je želel planinske slike, da bo na njej videti tudi jelena. Pripravil je aparat in čakal ugodne prilike za posnetek. Ali Čeda je bil topot videti precej ne- razpoložen. Brzi korakov se je blizal mrk in srdit.

Nepričakovan napad Jlena.

Pred družbo je jelen postal, nagnil v ljubezenski dobi izredno močni, nekako zatek- li vrat in naperil proti družbi rogove. Pavlinov hlapec Jakob Kozjek je pograbil močno palico in je udaril po jelenu, ki se je med tem zaletel v Pavlina in ga vrgel na tla. Kozjeku je le težko uspelo jelena to- liko preganiti, da se je Pavlin mogel dvigniti in rešiti napadalca, Pavlin in žena sta odhitela proti kočam, Kozjek pa je branil, da jima ni sledil neprijetni gost, Jelen je med tem kar pihal in neprestano molil ro- govje proti Kozjeku. Kar pa se je jelen okre- ne, kakor bi bil že sit borbe in se odstrani za dobrih deset korakov. Ali kakor bi tre- nil, že se je zopet okrenil proti Kozjeku in se z vso silo zagnal v nasprotnika. Kozjeku je uspelo jelena pograbiti za rogove. Leta je brzo dvignil glavo in moža vrgel pod ce- sto med storovje ter ga takoj nato atakiral. Kozjek, ki je bil precej uren, se je pravo- časno dvignil, ponovno pograbil za palico in jelena odganjal. Pri tem pa se je zlomila gorjaka in — Kozjek je bil razorožen. Jelen se je ponovno vrgel na svojo žrtev,

jo zbil po tleh in počel neusmiljeno obdelo- vati s svojim nevarnim orožjem. Na obup- no Kozjekovo klicanje je prihitel Pavlin na pomoč. Po dolgem pretepanju jelena mu je uspelo Kozjeka osvoboditi. Med tem, ko se je jelen obrnil proti Pavlinu, se je težko ranjeni Kozjek dvignil in splezal na bližnjo smreko, kjer ga razjarjena žival ni mogla doseči. Ko se je jelen ponovno obrnil proti Kozjeku, je Pavlin zbežal. Jelen je nekaj časa še pihal in renčal proti nesrečniku, končno pa se obrnil in izgubil v bližnji smre- kovi goščavi.

Mučen povratek proti domu

Tedaj se je povrnil h Kozjeku Pavlin. Po- magal mu je zlezi na tla in ga s težko mu- ko spravil do voza, kjer jih je čakala pre- strašena gospa Pavlinova. Vozeč se proti domu, se je Kozjek zelo pretresel, kar mu je še močno povečalo bolečine. Ko so do- šli na Jesenice, je Kozjeku nudil prvo po- moč dr. Kogoj. Spoznal je, da more nesre- čna rešiti samo operacija, Kozjeka, ki se je med tem onesvestil, so odpeljali s prvim vlakom v Ljubljano. Po težki operaciji se Kozjek nekoliko bolje počuti in je upati, da bo vendarle okreval. Pa tudi fotograf Pavlin je dobil precejšnje poškodbe na gla- vi in na nogah. Nadalje pa mu je jelen po- polnoma razbil fotografski aparat, vreden kakih 5000 Din. Tako je tragično končal lep jesenski dan, ki bo najbrže imel tudi tragične posledice za druge družabnega, v ljubezni pa prevročkevrnega Čeda, ki se ni znal brzdati v svojem ljubezenskem ču- stvanju.

Vprašanje amnestije duhovnika Goleca

Maribor, 6. oktobra

Zadnjič smo poročali, da je ministrstvo pravde brzojavno sporočilo mariborskemu sodišču, naj zopet odloži duhovniku Janušu Golecu, uredniku »Slovenskega gospodar- ja«, nastop njegove 10-dnevne zaporne kazni, ki bi jo moral gospod Januš Golec že davno odsesti in je sodišče izdalo mariborski policiji za njim zaradi tega že »Pri- vodno povelje«. Milostna prošnja Januša Goleca za pomilostitev je bila namreč od samega ministra pravde že dne 8. avgusta zavrnjena.

Včeraj pa je dobil Golec tožitelj dr. Reisman poziv okrožnega sodišča, naj se ponovno izjavi o zopetni Golecovi prošnji za pomilostitev kazni. Dr. Reisman je nato na sodišču vpogledal akt in videl, da je duhovnik Januš Golec res že 17. septembra zopet direktno pri ministrstvu pravde v Beogradu vložil novo prošnjo za pomilosti- tev in sicer značilno ravno isti dan, ko je mariborsko sodišče odredilo zanj »privo- dno povelje« skupno z urednikom Erzenom, ka- terega je naslednji dan policija tudi areti- rala, dočim Goleca v Mariboru ni mogla več najti.

V zopetni milostni prošnji Januš Golec drzno ponavlja iste trditve, kakor jih je navedel že v prvi prošnji, da je bil čisto po nedolžnem obsojen, ker so se baje nje- govši spisi na sodnji založili, oziroma baje izgubili, čeprav je kakor mariborsko okro-žno, kot višje deželno sodišče v Ljubljani in najvišje sodišče v Zagrebu ugotovilo, da so te trditve neresnične in da je gospod Go- lec popolnoma zaslužil svojo kazn 10 dni zapora, 5000 Din kazni v denarju in 5000 Din odškodnine. Če si duhovnik Golec klub temu upa do ministra pravde z novo, ena- ko prošnjo, podprto z istimi v aktu že v- naprej izpodbijanimi neresnicami, je to samo znak dobe današnjega režima partizanstva, ki naj seže celo na sodišča. Je neverjetno, da bi mogel minister pravde v eni in isti zadevi na podlagi takšne lažne prošnje izdati klub svojemu odloku z dne 8. av- gusta sedaj naenkrat vsled priporočila mi- nistrskega predsednika dr. Korošca popolno- ma drugo odločbo in takšno prošnjo za po- milostitev predložiti na najvišjem mestu, čeprav so pomilostitve kazni na privatne tožbe, kakor je predmetna, po čl. 50. usta- ve odložene tudi kralju. Toda dejstvo je, da

je duhovnik Golec že na podlagi te mi- lostne prošnje preko sodišča od istega mi- nistra pravde dosegel ponovni odlok kazni, čeprav poprej istočasno vložena milostna prošnja urednika Erzena, v kateri ni bilo nobenih lažnih trditve, ministru pravde ni bila niti predložena. Ker se je sedaj tudi dr. Reisman kot zastopnik tožitelja izjavil proti pomilostitvi, smo prav radovedni, kaj bodo ukrenili v Beogradu.

Trdovraten samomorilni kandidat

Zagorje, 5. oktobra

Da bi tiščal kdo iz navadne nagajivosti v smrt, ni tako nevsakdanji dogodek, a se je vendar zgodil celo na deželi, in sicer v naši romantični zagorski kotlini.

Kmet Janez in njegova žena, doma iz kumljanskih hribov, sta imela predvčerajš- njim opravke v Zagorju. Kmetiški zakonski par je šel po izvršenih poslih v gostilno. Najbrže je presladka vinska kapljica zme- šala tiho harmonijo, ki je vladala do tedaj med njima, da je mož naenkrat dejal: »Ar- duše! in udaril z roko močno po mizi, na- kar je pustil preplašeno ženo pri polpraz- nem litru.

Ko je bil mož na svežem zraku, se mu jeza še ni hotela ohladiti. Razjarjeni soprog je zavil kar po železniški progi namestu v Sklendovsko grapo. Malo časa nato ga je našel progovni obhodnik ležečega trdo- vratno na progi in čakajočega vztrajno smrti ter ga je pognal s tračnice.

Janez se je v resnici pobral in izgubil v gozd, nakar je odšel obhodnik proti zagor- ski postaji. Komaj pa je prišel na postajo, je privozil za njim tovorni vlak. Stroj- vodja je prijavil službujočemu uradniku, da leži na sosednjem tiru neki mož, ki se je na vse načine upiral, ko ga je hotela neka ženska izvelič iz nevarnega položaja.

Medtem je prišla iz Zidanega mosta prijava, da je odpeljal v smeri proti Za- gorju in Ljubljani brzi vlak. Zato so po- slali iz zagorske postaje 2 uslužbenca, ki naj bi pregnala vztrajnega samomorilnega kandidata. Uslužbenca sta res našla sredi tračnice Janeza, ki je znova tiščal vrat na železno podvozje in se obupno držal z obema rokama za tračnice. Poleg njega je stala obupno jokajoča njegova žena, ki je poskušala od časa do časa izvleči svojega upornega zakonskega tovariša od tračnice proč.

Kar se ni posrečilo njej, sta dosegla oba čuvaja. Janez je le moral zapustiti nevarni prostor in oditi na postajo, kjer so ga za- beležili in prijaviли orožnikom. Rešeni samomorilni kandidat pa bo imel sedaj si- nosti. Pri nas so namreč v veljavi še taki paragrafi, ki prepovedujejo samovoljno stri- ženje življenske niti.

Tragična smrt družinskega očeta

Zagorje, 5. oktobra

Včeraj okoli 15. ure se je v rudniškem kamnolomu smrtno ponesrečil 49-letni de- lavca Franc Gorišek. Kakor pripovedujeta delavca Vinko Kovač in Franc Odlaček, ki sta skupaj z Goriškom po razstrelbi skalo- vja odstranjevala kamenje, so bili v kamno- lomu razvrščeni tako, da je Gorišek čistil teren nekaj metrov višje nad njima. Iznenada se je utrgala plast kamenja, kakih 10 metrov nad Goriškom, od katere je velik kamen zadel Goriška v glavo in ga omamil, da se je skotil navzdol po skalovju. Med padcem je Gorišek zadel ob Kovača in Od- lačka, vendar ju k sreči ni izpodbil, ker sta se še pravočasno njeza za skalo in vr- v. Gorišek je še letel nekaj metrov navzdol, nakar je priletel z glavo ob veliko skalo in obeležal na mestu mrtve. Njegova tovariša sta odnesla le lahke poškodbe. Kovača so oddali v domačo oskrbo. Odlačka pa v bol- nicu Bratovsko skladišče.

Strahni dogodek je opazoval več ljudi, med njimi tudi Goriškov sin, ki je delal v kamnolomu na nasprotni strani. Tresoč se od razburjenja in jokaje je pritekel k očetu, ki pa je bil že izdihnil...

Ponesrečeni Gorišek je bil marljiv in ja- ko oprezen delavec ter je bil v kamnolomu zaposlen nad osem let. Njegova tragi- čna smrt je vzbudila med ljudstvom mnogo sočustvovanja s hudo prizadeto družino. Gorišek zapuša ženo, sina in hčerko. Po- kojnik je bil včeraj izredno dobro razpolo- žen. Ko mu je hčerka opoldne prinesla ko- silo, ji je naročil, naj pripravijo doma do- bro večerjo. Ker bo kmalu prišel domov. Včeraj je imel namreč svoj god, ki bi ga obhajal doma po njegovem končanem de- lu. Usoda je hotela drugače: mesto veselja je prišla žalost in hiša.

Najgrandioznejši orijentalni velefilm BELA HANUMA

Razkošje in tajnosti harema. Nad 60 lepih odalisk. Suženstvo in krutost orijental- ske ljubezni. Nasprotstva med Orijentom in Zapadom.

V glavnih vlogah nepozabljiva GRETA NISSEN in Charles F. Frell

Predstave ob 4, 1/6, 1/8 in 9 ELITNI KINO MATICA

Telef. 2124.

Kulturni pregled

Narodno gledališče v Ljubljani

Sobota, 6.: »Kukuli«. Premijerski aboma. Nedelja, 7. ob 3. popoldne: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Izven. — Ob 8. zvečer: »Krog s kredom«. Izven.

Ponedeljek, 8.: Zaprt.

Narodno gledališče v Mariboru

Sobota, 6.: »Hlapci«. A. Premijera. Otvorit-vena predstava. Nedelja, 7.: »Moj oče je imel prav«. Premi-jera.

Šentjakobski gledališki oder

Sobota, 6.: »Duše«. Otvoritvena predstava. 100. predstava gosp. M. Košaka. (Aboma.) Nedelja, 7.: »Duše«. Izven.

Danes, sobota zvečer bo premijera fran. tri- dejske veseloigre »Kukuli« (spisal Jager- Schmidt). Glavno vlogo Kukuli v tem pri- srčnem in kratkočasnem komadu igra gospa Nablocka, ostale vloge pa so razdeljene ta- kole: ga. Duval — ga. Marija Vera, Nicole — gđ. Debelakova, Markiza — ga. Medve- dova, Matoha, — gđ. Rakarjeva, Luca — gđ. Mira, gospodinja Pinceret — gđ. Vi- da, Gerard pl. Mareil — g. Levar, koman- dant Bellot — g. Cesar, Guy — g. Drenov- vec, Franc — g. Sancin, Ciril — g. Jerman,

stuga — g. Smerkolj, vrtnar — g. Potokar. Režiser: g. prof. Šest. Predstava je za pre- mijerski aboma. Začetek ob 20. uri.

Tehnična novost v dramskem gledališču. Popolna garnitura novih zastorov, ki jih je uprava ljubljanskega gledališča pred krat- kim naročila iz Nemčije, je včeraj dospela. Zastori so iz krasnega oranžnorumenega baržuna in bodo prvič uporabljeni pri ne- deljski predstavi Klabundovega »Krog s kre- dom«, kar bo scenični blesek četrtega dja- nja (cesarska dvorana) gotovo v izdatni me- ri dvignilo.

V nedeljo popoldne ob 3. se bo pono- vila Cankarjeva farsa »Pohujšanje v dolini šentflorjanski« v režiji g. Skrbinskega, zvečer pa Klabundova kitsajska igra »Krog s kre- dom« v režiji g. Cirila Debeveca. Obe predsta- vi sta izven abonmaja.

Petrovičeve »Duše« na Šentjakobskem gledališkem oderu. Kakor smo že zabeležili, bo Šentjakobski gledališki oder v Ljubljani otvoril sezono v soboto, dne 6. t. m. s tri- dejsko dramo Pecije Petroviča »Duše«. — Drama je vzeta iz kmetijske življenja in vse- buje polno tragičnih življenjskih konfliktov. Motiv drame, velika ljubzen do rodne grude, pa se prepleta skozi vso igro in jo tudi zaključuje. Drama je zelo zanimiva in bodo imeli posetniki brez dvoma popoln užitek. — Pri tej predstavi bo igral gosp. Milan Ko-

šak, eden glavnih igralcev Šentjakobskega gledališkega odra, svojo stoto predstavo. Marljivo in priljubljeni gosp. Košak sodelu- je z vso požrtvovalnostjo pri odru že štiri sezone. Obiščeno naj z velikim obiskom do- kaže, da zna ceniti požrtvovalnost in trud prosvetnega delavca. Predprodaja vstopnic v trgovini Peter Sterk nasl. Miloš Karničnik, Stari trg 18. — Drama se bo ponovila v ne- deljo, dne 7. oktobra.

Otvoritvena predstava v mariborskem gledališču. Danes se otvori mariborska gla- dalska sezona z vprizoritvijo efektne Kan- karjeve drame »Hlapci«. Predstava obeta biti zelo zanimiva, tako glede nove zased- be in nove režije. V glavni vlogi Jermana bo nastopil novo angažirani član g. J. Ra- kuša, v vlogi originalnega Kovača pa to pot g. Grom. Nadučitelj g. g. Skrbinskega, zapiti učitelj Komar g. P. Kovič, učiteljice pa ga. Bukšekova, gđ. Kraljeva in Starčeva; mati bo ga. Savinova, župnik g. J. Kovič. Re- žiser J. Kovič je zrežiral in insceniral »Hlap- ce« v realističnem stilu, kakor je delo tudi pisano. V nedeljo bo sledila premijera du- hovite in zabavne Guitryeve komedije »Moj oče je imel prav« z g. Gromom v glavni vlogi in v režiji g. Koviča.

Festival češke glasbe v Varšavi se bo vr- šil še v teku tega meseca. Sodeloval bo or- kester praškega konservatorija, pomnožen s najboljšimi češkimi umetniki. Stanislavskij o svoji režiji. Ustanovitelj in dolgoletni glavni režiser Hudožestvene- ga teatra v Moskvi K. S. Stanislavskij je spi- gal monumentalno delo iz gledališke teori-

je in prakse: »Moj sistem«. Spis bo obsegal osem zvezkov; vsak zvezek bo obravnaval posebno gledališko panogo, tako da bo ge- nijalni režiser zapustil za sabo popolno si- liko svojega dela in stremljenja.

»Jugoslavjanske zapisi« se bo imenoval list, ki ga pripravljajo ruski intelektualci v Beogradu, da bi prinášal rusko čitateljem svetu informacije o jugoslovenski literaturi, znanosti in javnem življenju.

Hrvaški prevod Theophila Gautierja. V zagrebški »Zabavni biblioteki« je izšel hr- vaški prevod sloveče povesti francoskega romantika Th. Gautierja »Mademoiselle de Maupin«.

Nova srbska izdaja »Romea in Julija«. Pravkar je izšel novi srbski prevod Sha- kespearejeve žaloigre »Romeo in Julija«, ki ga je oskrbel pesnik in znani Shakespeare-jev prevajalec dr. Svetislav Stefanović. Sta- rejši prevod poteka iz peresa Laze Kostića.

Francoska antologija češke lirike. Za de- setletnico češkoslovaške republike bo izšla v Parizu antologija češke lirike, ki jo pri- pravlja Hanuš Jelinek, že priznan prevaja- lac v francoščino in sodružnik francoskih re- vij.

Dva preveda Březinove »Godbe virov«. Knjiga esejev češkega pesnika — jubila- nta Ot. Březina »Godba virov« bo izšla v šve- dskem prevodu, v angleščino pa jo je prevel P. Selver in se že tiska.

Nov komad Walterja Hasencleverja, avtorja pri nas znane veseloigre »Bojšti človek«, se ime- nuje: »Zakoni se sklepajo v nebesih«. Vprizoril ga bo »Deutsches Theater« v Berlinu.

Najpretnostnejša tragedija velike zabranjene ljubavi

ANA KARENINA

Grete Garbo - John Gilbert

Pride! Pride! Ne pozabite!

Domače vesti

Največji Slovenec in najbednejši ljudje

V sarajevskem »Glasniku umirovljenika« od Ljubljane čitam o nedavnem zborovanju upokojencev in upokojenk v Beogradu sledeče pretresljivo poročilo:

... Posle njega govorili su u istom smislu gg. Vojslav Lazarević, Dušan Gregorović, predsednik Udruženja železničkih penzionera, Jovan Krečarić i Milutin Džajić. G. Džajić je pred zborom osudio postupak predsednika vlade z. dr. Korošca, što nije mogao da primij u pravu penzionera, koja predstavila toliko hiljada nekadašnjih činovnika, koji su časno služili za veličinu i slavu ove zemlje.

— Žalostno! Sramota! upadaju gotovo svi prisutni.

G. predsednik vlade nam je preko šefa kabineta saopštio, da predamo svoju resoluciju i da nas ne može prikriti, jer prima narodne poslanike i ministre.

Kad se ovako s nama postupa, kako ćemo mi učiti našu djecu da vole ovu državu, završio je g. Džajić pozdravljen od zbora.

G. predsednik vlade običuje s poslanici in ministri, a za vpkojence nima časa! Le kadar gre za volilne kroglice, je srce SLS na široko odprto ljubezni do rodne grude, do slovenskega ljudstva, do bednih in ponižanih.

Prosim Vas, g. urednik, da gornje priobčite z mojim trdnim zagotovitvom, da si bom upokojevcem dali rajne odsekat roko, kakor da bi kdaj še glasovali za ljudi, ki nas po izvolitvi tako brezmejno porabljajo in prištevajo med fakinaž, ki ni vredna, da se ž njo spregovori vsaj beseda uthe.

Staroupokojenec.

* Češkoslovaški minister za narodno zdravje dr. Tiso, ki je predvčerajšnjim prišel v Ljubljano, si je včeraj dopoldne ogledal razne ljubljanske humanitarne in higijenske ustanove. Nadalje je posetil higijensko razstavo na velesajmu, Z avtom se je peljal tudi na Grad ter končno posetil velikega župana in ljubljanskega škofa. Ob 10. dopoldne se je minister s svojim spremljevalcem odpeljal v Rogaske Slatine, kjer si je ogledal tamošnje zdravilišče. Iz Rogaske Slatine se je vrnil v Celje ter se z brzovlakom odpeljal na Dunaj, kjer bo obiskal avstrijskega zveznega kancelarja dr. Seippla. Po izjavah iz ministrovega spremstva je bilo potovanje ministra dr. Josefa Tisa po naši državi zgolj informativnega značaja. Pred odhodom iz Ljubljane je poslal minister dr. Tiso našemu kraljevskemu paru poskovočno brzojavko, v kateri želi kraljevemu dvoru in naši državi srečno bodočnost.

* Sprejem v naše državljanstvo. V državljanstvo naše kraljevine so sprejeti: pravnik Karl Ferluga, tiskarski strojnik Josip Jandeksek in mehanik Alojzij Santelj — vsi v Ljubljani, učitelj Alojzij Dolgan v Trbovljah in učitelj Fran Mercina v Grahovem.

* Priprave za solunsko proslavo končane. Po vestih iz Beograda so priprave za proslavo desetletnice proboja solunske fronte končane. Proslava bo v dnevi 7. in 8. oktobra. Beograd je poln vojaštva a vendar še prihajajo nove delegacije.

* Relief našega neodrešenega ozemlja. Učitelj na Viču pri Ljubljani g. Edvard Prinčič je izdelal relief našega neodrešenega ozemlja Relief v priročni obliki, vdelan v leseno šatuljo, je poklonil prestolonasledniku Petru. Po kraljevem nalogu je bila g. Prinčiču za ta relief izrečena prisrčna zahvala.

* Poroka. Danes se je poročil v frančiškanski cerkvi v Ljubljani gospod Vladimir Jaklič, kapetan II. klase, z gđ. Pavlo Radanovičev. Mlademu paru iskreno čestitamo!

* Srebrna poroka. Včeraj 5. t. m. sta obhajala g. Alojzij Slatnar in Sevnici in njegova soproga 25 letnico poroke. Se mnogo let.

* Opozorilo planincem. V dvornem lovišču v Krmi pri Mojstrani so jeleni v sedanjem času, ko se parijo, nevarni, posebno če hodimo za njimi, jih skušamo fotografirati itd. Planincem se priporoča, da vzamejo, če hočejo iti v Krmo, s seboj kakšnega dvornega lovca in se tozadevno oglašajo pri dvornem nadlovcu Janezu Rabiču v Mojstrani, da dodeli spremstvo.

* Izlet hrvatskih turistov na Tolsti vrh. Hrvatsko planinsko društvo bo priredilo jutri izlet svojih članov do Celjske kočice pod Tolstim vrhom. Odhod iz Zagreba ob 5.35 do Celja ter preko Hudčevega grebena na vrh.

* Odbor za razstavo »Tisk«. Je prišel z razpošiljanjem permanentnih vstopnic za razstavo »Tisk«, ki daje posetnikom razstave ugodnost polovične vožnje po železnici SHS. Vstopnica 15 Din. Opozorjamo vse one, ki se bodo poslužili te ugodnosti, da dajo žigosati vstopnico že takoj na odhodni postaji, na razstavišču in na postaji pri odhodu iz Ljubljane. Voznega listka naj ori prihodu na ljubljanski postaji ne oddajo ker pride v poštev pri povratni vožnji.

* Novo uredništvo »Popotnika«. Ker je dosedanji dolgoletni urednik Pavel Flere odložil uredništvo »Popotnika«, je izročilo poverljivost urejevanje tega pedagoškega glasila redakcijskemu odboru, ki ga tvorijo gg. dr. Fran Zgeč, Franjo Osterc in Ernest Vranc.

* Premetanje vojaških godb. Kakor poročajo iz Dubrovnika, je tamkajšnja vojaška godba premeščena na Sušak, v Dubrovnik pa bo prišla godba vojne mornarice.

* Slovenski Pravnik. Pravkar je izšla tretja številka (za september in oktober)

»Slovenskega Pravnika« z naslednjo vsebino: Dr. Rudolf Sajovic: »O odgovornosti države in samoupravnih teles po čl. 18. ustave«; dr. Fran Ogrin: »Stvarne in pravne pripombe k pravilniku v gostilnah in kavarnah«; dr. Metod Dolenc: »Nova orientacija nemškega zdravstvenega sveta glede pravne zgradovine Slovanov«; dr. Josip Silović — sedemdesetletnik; dr. France Goršič: »Pregled socialnopolitične uprave v Sloveniji. Razen tega prinaša zvezek književna poročila, razne vesti, v prilogi pa odločbe stola sedmorice v civilnih stvareh.

* Smrtna kosa. V Ribnici na Dolenjskem je umrla po kratkem trpljenju v 72. letu starosti ga. Angela Pakiž. Pogreb bo danes ob 4. popoldne. — V Brežicah je umrla gđ. Malči Zabukošek, hčerka g. Jos. Zabukoška, krojaškega mojstra v Celju. Pokopalcema blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Nogavice vsled ugodnega nakupa
Rokavice najnižje cene.
Velika za'ogal!
Fr. M. ROZMAN,
Židovska ulica 7.

Konjsko mesnico otvori
6. oktobra na Celovski cesti št. 50
PUŠNIK RUDOLF, konjski mesar,
LJUBLJANA, Rimska cesta 19 11924

* Čudež prirode. Kakor poročajo iz Mostara, je v Gacku te dni žena tamkajšnjega seljaka Rašida Zvizdića porodila moško dete, ki nima desne roke, leva roka pa je dolga samo 10 cm. Oče deteta, ki je epileptik, se je onesvestil, ko je zagledal nesrečnega otroka. Medicinska fakulteta v Zagrebu je izrazila željo, naj pride mati z otrokom v Zagreb v svrhu proučavanja.

* Aretacija mlade dame zaradi ilegalne literature. V Velikem Bečkereku je predvčerajšnjim policija aretirala gospodično Mimi Törökovo, hčerko tamkajšnjega profesorja, ki je iz Budimpešte prispela v Jugoslavijo. Ob priliki carinskega pregleda so našli pri njej večjo množino madžarskih irendentističnih spisov.

* Samomor na grobu svoje žene. V Pančevu se je na grobu svoje žene ustrelil odvetniški koncipient dr. Ivan Balog, star 26 let. Poročil se je pred par meseci z eno najlepših gospodič v Pančevu. Žena mu je te dni po kratki bolezni umrla. V obupu si je Balog pognal kroglo v glavo.

* Zaradi bede šel v smrt. V okolici Gospiča se je predvčerajšnjim zjutraj vrge pod vlak čevljar Peter Pajtelj Kolesa osebnega vlaka so ga grozno razmesarila, tako da je nesrečni mož ostal na mestu mrtev. Kakor poročajo, ga je gnala v smrt velika beda.

RABITE
TUNGSRAM
Barlieve elektronke

Plačti od najelegantnejše vrste do
priproste a lepe od Din 350—

Ogled neobvezen
Oglejte si
cena: v izložbah
P. Magdič
Ljubljana

Za telen
Din 169
VOIKA
Krekov trg
11966

* Cilji Metodova družba je prejela od podružnice Trebnje iz nabiralnikov gostilne Springer 30 Din, lekarne Ruprecht 220 Din, skupaj 250 Din. Lepa hvala! 1939

* Odebelili ljudje lahko dosežejo z vstopno porabo prirodnih grenčice »Franz-Josef« vitko postavbo. Mnogi profesorji priporočajo tudi grenčico »Franz-Josef« kot izborni sredstvo proti zalitvi srca. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

* Kaj je Žika? Je to Žitna Ka-va, in sicer iz rži. Številna priznanja poudarjajo njen dober okus, redilnost, posebno pa njen blagodejni vpliv na človeški organizem. 220

(Ohleke kemično čisti. barva, pliša in ika: varna los Reich

* Industrijski in veletrgovski firmam v predarek. Razne trdke zaposlujejo kot potnike ali zastopnike iz raznih vzrokov osebe, ki prvotno niso bile v trgovini, ampak so se učile raznih obrti ali izvrševale razne druge poklice. Marsikateri, takih potnikov ali zastopnikov s svojim nastopanjem in s svojim načinom poslovanja kvarj naš ugled in povzročajo nezaupanje in nenaklonjenost trgovcev-odjemalcev proti nam vsem. Vsi taki posili-potniki in zastopniki morajo ven iz našega poklica, ker ga ne razumejo in ga ne znajo čislati. Korist vsake prizadete firme je, da ta naš mizljaj uvažuje brez oklevanja. Mi hočemo ščititi ugled in koristi svojega stanu, pa bomo v to porabili vsa zakonito dovoljena sredstva. Naša

Oglejte si in prevdarite!

Stotak in več boste prihranili z nakupom zimske suknje, površnika ali obleke pri nas. Zato jamči naše dobro blago in najnižja cena.

A. PRESKER, Ljubljana, Sv. Petra c.

Premijera doslej še nevidenih senzacij!

Luciano Aibertini

Kralj akrobatov, osvovjalec ženskih src, zmagovalac zračnih višav v svojem najboljšem vefilimu

Največji pustolovec tega stoletja

Tajinstveni zaščitnik mlade deklice. V spalnici pri speči svoj oboževaniki. Skok iz vlaka v drveči avto. — Beg po železu in vrvi raz strehe nebotičnika.

Velenapeto! Nedosegljivo! Nabavite si takoj vstopnice za predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Izvrstna godba. KINO IDEAL

trdna volja je, da tej svoji nameri pomoremo do polnega in vsestranskega uvaževanja. Vse tovariše pa prosimo, da nam takoj sporoče naslove firm, ki zaposlujejo vpkolene železničarje kot potnike, kakor tudi naslove takih potnikov. — Odbor društva trgovskih potnikov in zastopnikov za Slovenijo. 1928

Iz Ljubljane

— Mestni magistrat objavlja, da bo 7. in 8. t. m. razobesil na svojih poslopih zastave v proslavo proboja solunske fronte ter poziva ljubljansko prebivalstvo, da sledi temu vzgledu.

— Proslava 10 letnice proboja solunske fronte v Ljubljani se bo praznovala 8. t. m. s slovesnimi cerkvenimi opravili, nakar se bo vršila revija in parada ljubljanskih čet. Na dan 8. t. m. državni uradi ne bodo poslovali. Po naredbi velikega župana morajo biti obrtna in trgovinska podjetja med slovesnimi cerkvenimi opravili in proslavo, to je od 8. do 11., zaprta.

— Mestna elektrarna ljubljanska naznana svojim konzumentom, da bo morala na nedeljo 7. t. m. ustaviti na vrtilni strani električni tok od 7. zjutraj do 14. ure, ker bo prečistila vse transformatorske postaje.

— Redna predavanja Vidovičevega kluba v Ljubljani bodo od ponedeljka 8. t. m. dalje vsak večer ob četrni na 20. v šoli na Ledini (prilici, desno). Prosimo prigašence (ke), da se predavanj točno udeležujejo. Eventualne prijave se še sprejemajo istotam.

— Češkoslovaški obec v Ljubli. V nedeli 7. t. m. odhalel bude na pamet padlim a ve Škofja Loke odpočivajicim vojakom pomnik. Mezi nimi spi svoj večay sen i cela fada Čechu, krajanu. Susastnemež se proto teto pietni oslavy v počtu co nejvetšim Odjezd do Škofja Loky 6.50 rano.

— Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. V nedeljo dopoldne (zadnji čas) ob 11. se zbere ves zbor v društvenih prostorih. Ob vsakem vremenu! V ponedeljek skupna vaja na odr. — Zaradi odsotnosti avtografa iz Ljubljane se bo 5. zvezek »Zborov« nekoliko zakasnil, kar naj cenjeni naročniki oprostite.

— Mestna blagajna 8. in 9. t. m. zaradi glavnega sražanja uradnih prostorov ne bo uradovala.

— Otvoritev razstave »Tisk«, ki jo prireja ljubljanski organizaciji grafičnih delavcev in novinarjev, bo jutri, v nedeljo ob pol 11. dopoldne. Razstava bo nameščena v treh velesajmskih paviljonih in bo vsebovala izredno zanimiv material. Splošno dostopna bo v nedeljo od 11. naprej in nato vsak dan od 8. do 17. ure. Vhod na razstavo bo iz Lattermannovega drevoreda. Dnevna vstopnica velja 5 Din, permanentna pa 15 Din; v Ljubljani se dobe permanentne vstopnice pri blagajni na velesajmu in pri Putniku na Dunajski cesti.

Pevski odsek »Grafike«
vabi na KONCERT, ki se vrši danes dne 8. oktobra ob 8. uri zvečer v dvorani hotela Union.

— Malo odgovora nekaterim prebratelnim Pišejo nam: Hudo so se gotovi gospodje razkorajili nad akcijo trgovcev in obrtnikov iz Šelenburgove ulice, ki stremi za tem da bi se projektirana nova tramvajska proga ne speljala po tej ulici. Proglasili so to akcijo celo za »smešno« in »špasmarsko« ter so jo primerjali svoječasemu odporu raznih slovenskih krajev proti temu, da bi železnica tekla preblizu. Stvar pa nikakor ni smešna. Kdor vsaj nekoliko pozna ljubljanske prometne razmere bo priznal, da ideja speljati novo progo z najbolj komplicirane prometne točke pri Pošti skozi najgostejše frekventirano Šelenburgovo ulico in skozi prometno sotesko Gradišča ter z ostrim kolemom v Rinski cesti ne more biti srečna. Trgovci in obrtniki se upravičeno bojijo, da bo tramvaj v Šelenburgovi ulici v veliko oviro prometa in s tem tudi frekvence njihovih lokalov. Pravilno pravijo da n. pr. na Dunaju — da vzamemo ta primer — nobenemu človeku ne bo padlo v glavo raztegniti tramvaj po (v ostalem mnogo širši) Kärntnerici. Svrha nove tramvajske proge je zvezati južni del mesta s centrom. Tu je mogoče več variant, od katerih bi bila najsorodnejša sedanji ona skozi Wolfovo ulico, Kongresni trg, Vegovo ulico na Rinsko cesti. Na to progo bi imel lahek dostop celo tisti gospod iz Gradišča, ki bi hotel, da se tramvaj ustavlja naravnost pred njegovim hišnim pragom. Z druge strani nam pišejo: Prebivalci Bleiweisove ceste pozdravljamo na anketi trgovcev in posestnikov iz Šelenburgove ulice sproženo misel, naj ne bi šel tramvaj po Šelenburgovi ulici z velikim zadoščenjem. Cenu bi se že sedaj ovirani in uprav na malo-

mestni način urejeni promet skozi ozko Gradišče in ne dosti boljše Šelenburgovo ulico prav po nepotrebnem še bolj zavrl z modernimi tramvajskimi vozovi, ki bodo v Gradišču zavzeli skoro celo širino ulice, dočim so dani na Bleiweisovi in Aleksandrovici cesti vsi pogoji za res modernemu prometu odgovarjajočo zgradbo tramvajske proge. Tramvaj v ozke ulice sploh ne spada in ga tudi po drugih mestih iz takih ulic že odpravljajo in zato res ni razloga, čemu bi Ljubljana zagrešila isto napako, ki so jo druga mesta že prebolela. To velja tem bolj, ker bo morala biti proga tudi v Ljubljani dvotirna. Z razširjenjem Šelenburgove ulice in Gradišča pa v doglednem času pač noben človek ne more računati.

— Krajevna organizacija SDS v Mostah sklicuje članski sestanek, ki se bo vršil danes v soboto ob 8. zvečer pri g. Rahnetu na Selu. Pozivamo vse člane naj se sestanka sigurno udeležijo. — Odbor.

— Gospodarsko in izobraževalno društvo SDS za dvorski okraj bo priredilo nočjo ob 19. v vseh prostorih gostilne g. Usenika na Borštnikovem trgu vsakoletno trgatve grozdja z raznovrstnim in lepim sporedom.

— Tri prometne nezgode. Ko je vozil predvčerajšnjim šofer Lajevičevega avtobusa po Celovski c. v smeri proti St. Vidu, mu je zavozil na oglu Celovške ceste v zadnji del avtomobila z enovprežnim vozom hlapec Jože B. Ojnice voza so prebile na avtomobilu veliko šipo, katere drobič so obrezali po obrazu nekega mizarskega pomočnika, ki je moral iskati zdravniške pomoči. — Na križišču Miklošičeve ceste in Mariinega trga sta trčila predvčerajšnjim dopolne skupaj s kolesom Alojz H. in Ignac K., pri čemer se je K. zaradi padca teže poškodoval na glavi ter na rami. — Pletilja Angela Hribarjeva je prijavila, da jo je v četrtek zvečer vozečo se na kolesu domov v Zadobravo podrl na Šmarski cesti neznan moški ter se ji je pri tem pokvarilo kolo tako, da trpi nad 100 Din škode. Pri padcu se je tudi sama telesno poškodovala.

— Iz mesnega središča TM. Danes se bo vršila prva redna seja širšega odbora v tekočem poslovnem letu 1928-29. v Akad. kolegiju ob 18. uri. Pozivamo lankoletne odbornike vseh ljubljanskih abstinentnih kol, da se te seje sigurno in zanesljivo udeležijo. Tajnik.

— Sokol Šiška bo otvoril danes ob 20. v sokolski dvorani restavracije »Gorenjski kolodvor« plesno šolo pod vodstvom prof. Trosta. 1944

— Pozor! Sokolsko društvo v Mostah bo priredilo v nedeljo 7. t. m. zabavni večer v telovadnici z naslednjim sporedom: 1.) Tri nagrade za najboljši plesalec. 2.) Srečolov. 3.) Saljiva pošta. Začetek o 20. uri. 1928

Danes v soboto zvečer v »Kazini«

Plesni večer z revijo
vseh letošnjih družabnih plesov, katerega priredi plesni mojster g. JENKO. Jazz-band Nagodé. 1940

Ne zamudite 11972
znatnega popusta na vsa obačila pri J. s. Rožina, Ljubljana.

NAZNANILO!
Cenjenemu občinstvu vljudno sporočam, da sem otvoril na
Vodnikovem trgu št. 5
trgovino špecerije in deli ates
ter se priporočam za obilen obisk.
11953 Bogomir Motoh.

— V soboto vsi na veliko plesno veselico katero bo priredilo tamburaško društvo »Celo« v gostilni Svetelj (prej Dražek).

— Mesarski pomočniki v Ljubljani vljudno vabijo na trgatve grozdja, ki bo v nedeljo 7. v salonu restavracije »Lloyd« Sv. Petra cesta Začetek ob 16. uri. K številni udeležbi vabi — Odbor. 1938

— Domače jetrne klobase danes in jutri v gostilni »pri Fajmostru«. 1936

— V nedeljo 7. t. m. ob 20. otvoritev plesne šole na Taboru. Velika udobna dvorana. Prvovrstni Sokolov jazz-band bo gotovo ustrezal vsem željam obiskovalcev.

V delikatesni trgovini JANC vsak dan sveže kuh. neKRAČE, hrenovke, pristne kranj-ke klobase in druge SAMO V ŽIDOVSKI ULICI ŠTEV. 1.

Duble za zimske suknje
v različnih vzorcih 11974

D n 125—, 185—, 265—

JO IP SLIBAR, Ljubljana
St ri trg št. 21 (poleg Zalaznika).

— Prostovoljno gasilno društvo Barje bo priredilo 7. t. m. veliko trgatve grozdja s pestrnim sporedom v gostilni Češcovar na Dolenjski cesti. Za dobro kuhinjo in pijačo vsestransko preskrbljeno. Vljudno vabi vse prijatelje odbor. 1942

— Danes zvečer otvoritev plesne šole v hotelu »Bellevue«. 1941

— Podružnica pekovskih pomočnikov v Ljubljani bo priredila danes dne 6. t. m. v salonu restavracije »Pri levu« (Gospodarska cesta) V. vsakoletno trgatve grozdja. Začetek točno ob 20. uri. Vstopnina prosta. K obilni udeležbi vabi — Odbor. 1937

— Seznan najdenih predmetov. Tekom druge polovice septembra so bili najdeni ter policiji izročeni naslednji predmeti: 2 usnjati listnici, ena z manjšo vsoto denarja, druga z raznimi fotografijami in raznimi listki,

2 srebrni vratni verižici, 1 otroška zlata zapetnica, 1 nikelnasta žepna ura, 1 žepni nož s ključem, 1 črn ženski dežnik, 1 volnena maja, 1 košara hrusk in končno celo lepa krava pšenične barve, ki jo je pa lastnik že zopet dobil v svojo last.

— »Za zdravje otroka«, bi dal čisto človek vsel Spomni se pa tega, ko je že prepozno. Skrb za zdravje otroka mora spremljati mlado življenje že od prvega dne. S pažnjo za zdravje odvratimo bolezni. Gradimo otroška igrišča, polnimo telovadnice, urejamo zdravstvene zavode, širimo higijeno z besedo in tiskom! Vse to nam bo mogoče, če imamo zadostno denarnih sredstev. Zato prosimo ljubljansko občinstvo, da ne odvrča požrtvovalnih nabiralk danes in jutri, to je 6. in 7. t. m. na cvetlični dan »Atene«. 1943

— Chevroletova ekspedicija v Ljubljani. Svoči je dospela iz Zagreba slovita Chevroletova ekspedicija, ki se mudi na svojem velikem potovanju iz Kapstadta v Stockholm. Kakor je znano, se je napotila ta ekspedicija, obstoječa iz dveh Chevroletovih vozov (enega osebnega in enega tovarnega), meseca marca t. l. iz Kapstadta preko notranje Afrike, Egipta in Palestine v Evropo. Potovanje vodi ekspedicijo skozi našo državo, tako da je tudi nam dana redka prilika, občudovati pogumno skupino petih mož z voziloma, ki je kljub vsem težavnim prilikam premagale vse etape teza potovanja s skrajno preciznostjo in zanesljivostjo. Vozovi bodo parkirali danes dopoldne pred kavarno »Emona« in nadaljevali vožnjo popoldne preko Rakeka do končnega cilja na severu Evrope.

— Friderik Veliki. Opozorjamo na IV. filmsko predavanje ZKD, ki bo danes in jutri Na sporedu bo historični nemški Ufa-film Friderik Veliki z uvodnim predavanjem prof. Volavška. Prva predstava bo danes ob pol 15. v kinu Matica. V nedeljo 7. t. m. bo sta dve predstavi, in sicer prva ob pol 11. uri dopoldne v kinu Ideal, druga pa ob 11. dopoldne v kinu Matica, obe z istim sporedom.

NAROD!

11977

Jutri 7. oktobra vsi na odkritje spomenika vojnim žrtvam v Škofjo Loko!

Iz Maribora

a— Krajevna organizacija SDS za V. okraj ima drevi ob 20. v »Mariborskem dvoru« javno odborovo sejo, ki je dostopna vsem članom. — Odbor.

a— Češkoslovaška delegacija na potu k beograjskim proslavam. Z včerajšnjim praskim brzovlakom ob 14. se je pripeljala delegacija češkoslovaške republike, ki se bo udeležila oficijelne proslave prebitja solunske fronte. Na mariborskem kolodvoru so jo pozdravili predstavniki oblastev z mestnim županom dr. Juvanom in generalom Spasičem na čelu. Pri sprejemu je bilo tudi lepo število občinstva. V 20članski delegaciji češkoslovaške republike so zastopniki češkoslovaških ministrstev general Njevkovski, podpolkovnik dr. Karel Freja, podpolkovnik Loupal ter odposlanci češkoslovaških legionarjev. Večina Čehoslovakov je bila v civilu, ker niso smeli skozi Avstrijo potovati v vojaških uniformah. Pri zakuski, ki jo je priredila gostom mestna občina, je pozdravil zastopnike Češkoslovaške, ki so bili skoro vsi sobojevniki na jugoslovenskih bojiščih, župan dr. Juvan. Na pozdrav je odgovoril v slovaščini bivši češkoslovaški minister dr. Ivan Marković. Kot odposlanec naše vlade je izpregovoril dobrodoščico dobrovoljec g. Rušković, nakar sta govorila še narodni poslanec dr. Privko in vodja češkoslovaške delegacije general Moskovski.

a— Poroka. Danes se bosta poročila v frančiškanski cerkvi g. Fran Muhič, okrajni sodnik iz Ptujia, in gđ. Gabriela Cujnikova, učiteljica. Bilo srečno!

a— Avtobusni promet. Pobreška cesta, ki je bila močno pokvarjena ob priliki zadnjega neurja, je zopet v toliko urejena, da ni več nobene nevarnosti. Prebivalci Pobrežja celo prosijo, naj bi se promet podaljšal do Brezja, in sicer tako, da bi avtobusi vozili iz Brezja ob 7.30, v Brezje pa prihajali od 13. do 13.20. Nadaljnji promet naj bi se odredil, kakor bi pokazala potreba. Sčasoma bi se proga Maribor-Brezje lahko raztegnila do Doga, do Broda. Občinstva za to progo ne bi manjkalo.

a— Velika javna tombola Udruženja vojnih invalidov bo v nedeljo 7. t. m. ob 14. na Trgu Svobode v korist najrevnejšim družinam vojnih invalidov, vdov in sirot. Glavni zelo lepi dobinki so že razstavljeni v izložbah trgovine pohištva K. Pres v Gosposki ulici. — Cenjeno občinstvo naj si pravočasno nabavi karte, ki se dobio v vseh tobačnih trafikah po 3 Din komad. Razen tega bodo v soboto in nedeljo postavljene mizice, kjer si občinstvo karte v predprodaji lahko preskrbi.

a— Zdravnica dr. Klara Kukovec ordinira od 1. oktobra v Krekovi ulici 18, Maribor. 1693

Iz Celja

e— Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Celju bo priredil v nedeljo, dne 7. t. m. v prostorih gozdne restavracije v Celju veselico, združeno s trganjem grozdja. Začetek ob 16.

e— Zopet tatvine. Delavki Filomeni Lužejevi v Gosposki ulici je nekoč ukradel raz nočne omarice srebrno zapestno uro, srebrno zapestnico, ovratnico in posrebrno brošo v skupni vrednosti 275 dinarjev. Osumljena je neka ženska, ki je bila v isti hiši na stanovanju in je istega dne odšla iz Celja. — Kuharica Martina Vodepovi in Mariji Jelenovi v hotelu »Evropa« je neznan tat ukradel iz podstrešne sobice go-tovine v znesku 160 Din.

Žrebanje IV. razreda bo 8. oktobra.

Od milijonov, ki bodo v V. razredu izžrebani bo gotovo zopet lepo število dobitkov odpadlo na naše srečke. — Kdor more stori prav, če si s ečko takoj preskrbi. Brez nje, ne more biti nihče deležen bogastva. Nekaj neobnovljenih je na razpolago v

Zadržni hranilni r. z. z o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta 19

Iz Kranja

Komunalne zadeve. Preteklo sredo se je vršila redna javna seja kranjskega občinskega zastopa, ki je potekala izredno mirno. Vsi sklepi so bili sprejeti soglasno. Pozornost zaslužijo ukrepi za omiljenje stanovanjske bede s preskrbo cenejših stavbišč. Odboru za železniško zvezo Kranj-Kamnik so votirali 10.000 Din, kot prispevek utrditve desnega savskega brega ob cesti na Gorinjo Savo pa 500 Din. Izkupiček prodaje starega savskega mostišča v iznosu 140.000 D., ki ga je kupil škofjeleški industrialec G. Hainrichar, se bo naložil v sklad za gradbo nove ljudske šole. Nadalje se je obravnavalo vprašanje pragmatike mestnih nastavlencev poleg nekaterih personalnih zadev. Odobrili so tudi poročilo Dijaške kuhinje za preteklo leto, v čigar odbor so bili delegirani od občine sodni predstojnik Gregor ter gostilničarja Kumer in Peterlin.

Občina in gradbena stanovanjska akcija. Mestna občina pospešuje zasebno akcijo za gradbo stanovanjskih hiš s preskrbo cenejših stavbišč. Tako je dosedaj omogočila gradbo dveh kolonij lepših stanovanjskih hiš in vil, in sicer 11 hišam pod Jelenovim klancem in devetm do mestnim pokopališčem. Na zadnji javni seji je sklenil mestni občinski svet, da proda zemljišče ob poti v stari dvorcih za gimnazijo, po 1,25 Din za kvadratni meter, ker se je oglasilo sedem zainteresiranih v gradbene svrhe. Ker obstoja bojazen, da je svet neprikladen, bo teren proučil tehnični izvedenec. Nadalje je sklenil občinski svet, da se kupi primernejše stavbišče, ki naj bi se parceliralo in prodalo interesentom po lastni ceni. Na ta način bi se omogočil interesentom cenejši nakup stavbnih parcel.

Avto zgor. Na znanem klancu pred Medvodami je zgorel prednočni štiri-sedežni avto znamke Peugeot, last tukajšnjega veletrgovca Ivana Savnika.

Kiosk na Glavnem trgu. G. E. Dolenc, trgovec in glavni tobačni založnik, namerna postaviti pred Pavšerjevo hišo na Glavnem trgu ličen lesen kiosk za prodajo tobaknih izdelkov. Mestni občinski svet je to gradbo dovolil, obenem pa sklenil, da se v bodoče načeloma ne bo izdalo nobeno dovoljenje za slične zgradbe na Glavnem trgu.

Ambulatorij za delavce. V prostorih novozgrajene stavbe g. Lenardiča na vrhu Jelenovega klanca je otvoril Okrožni urad za zavarovanje delavcev ambulatorij. Opremljen s dve ordinaciji s sobi za vsem potrebnim najmodernejšim orodjem. Dnevno vršita zdravniško službo dva tukajšnja zdravnika.

Iz Litije

Zadovoljivo stavbno gibanje. Po Litiji in Gradcu je zavladalo zadnje čase živahno stavbno gibanje. Podjetnost naših ljudi je zelo oživela, odkar se je naselil v našem kraju novi geometer g. Mate Lozar. Prejšnji teden so razparcelirali obširno stavbišče med pošto in glavstvom, kjer so že pričeli s kopanjem temelja za novi kino, kar bo za Litijo posebna atrakcija.

Planincil. V nedeljo bo šla litijska podružnica na skupni izlet na Sv. Planino. Odhod z vlakom ob 8.15.

Dr. Ukmar Polde, okrajni zdravnik v Litiji, se bo z 10. t. m. preselil iz Koblerjeve hiše v Oblikovo.

Iz Kočevja

Odbor Glasbenega društva naznanja, da se bodo vršile skupne pevске vaje ob torkih, pevske vaje za moški zbor ob četrkih, a za ženski zbor ob sredah, in to v društvenih prostorih.

Sadni trg je pri nas zelo skromen. Se največ je sedaj grozdja, ki pa je zaradi zadnjega deževja precej kislo in razpokano.

Nova električna stropa. Pred dnevi smo poročali, da je dobila Litija nove električne stroje. Tok, dobavljen z novimi stroji, pa je zelo medel in se občuti v oddaljenih krajih neprestano migljanje, kar zelo moti oči. Morda se dajo navedene napake odstraniti.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 5. oktobra 1928.

Višina barometra 808,8 m.

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Rel. vlažn.	Smer vetra v metrih	Oblak. 0-10	Padavine
opazovanja							Vrsta v mm do 7. ure
Ljubljana ...	7.00	85	9h	NNE 1	10	dež	1.4
Maribor ...	7.14	85	9h	SSW 1	0	dež	1.0
Zagreb ...	7.69	85	9h	NNE 2	10		
Beograd ...	7.67	85	9h	ESE 4	8		
Skopje ...	7.69	85	9h	SE	10		
Sarat ...	7.64	85	9h	ENE 2	10	dež	2.0
Sarajevo ...							
Dubrovnik ...							

Solnce vzhaja ob 6.2, zahaja ob 17.35, luna vzhaja ob 21.23, paha ob 13.30.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 13.0 C, najnižja 7.6 C.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Večoma jasno, hladno, vzhodni vetrovi.

gledov na pozitiven rezultat, gotovo pa je, da bo nudil Primorju najostrejši odpor. Tekma Hermes: Jadran se vrši ob 15.45 na prostoru Ilirije, rezervi igra ob 10.15 do polne na prostoru Primorja. Obe tekmi Primorje: Slovan se vršita na prostoru Primorja; rezervi nastopita ob 14.1. moštvi ob 16. Igra se ob vsakem vremenu.

V Mariboru se odigrajo jutri prve jesenske prvenstvene tekme. Nasprotniki so Rapid: Ptuj in Zeleničar: Svoboda SSK Maribor igra v Beljaku s Villacher Sportvereinom.

V Celju igra v okvirju jutrišnjega sportnega dneva SK Celje s kombiniranim moštvom SSK Maribora.

SK Slavija. Danes ob 20. uri pri Podobniku seja ur. odbora. Tajnik I.

Junijski miting SK Ilirija se vrši v nedeljo, dne 14. t. m. in ne, kot je bilo večeraj pomotoma objavljeno, dne 7. t. m.

Službeno iz JLAS Klubi na področju LLAP se opozarja, da se morajo v bodoče zaradi saveznih sodnikov za lahkotatletika tekmovanja obračati na Zbor savez-

nih lahkotatletskih sodnikov JLASa v Ljubljani. Naslov je Josko Vindiš, Dunajska cesta 35.

SK Ilirija (lahkotatletika sekcija). Danes ob 16.30 se vrši v klubovi sobi v kavarni Evrona sestanek vseh članov; udeležba je p.s.bno važna za juniorje, ki startajo na jut. mitingu. Obenem se sprejemajo novi člani.

2SK Hermes Sestanek prvega moštva in rezerve drevi ob 19. v klubskem lokalu. Pozivamo obe moštvi, da se sestanka zanesljivo udeležijo vsi igralci. Po sestanku bo v lokalu kratka seja prireditvenega odseka, ki naj se je udeležijo gg. Jesih, Vlah, Battelino, Burja, Kos, Marinko. Zadeva jako važna. Predsednik.

Sportni dan v Celju. V soboto zvečer in v nedeljo ves dan bo v Celju sportni dan, katerega priredi SK Celje. V nedeljo bo igrala druga garnitura SK Maribora s SK Celjem propagandno tekmo. Program celjske sportne prireditve je zelo pester; prvič nastopijo članice celjske Evidnosti v lahkotatletiki in hazeni.

Gospodarstvo

Znatno nižje cenitve letošnje svetovne hmeljske letine

Letošnji pridelek bo komaj kril potrebo konsuma.

Uprava srednjeevropskega hmeljarskega urada v Münchenu je imela koncem preteklega meseca sejo, na kateri je bila na podlagi poročil o hmeljski letini v posameznih okoliših ugotovljena višina letošnjega svetovnega pridelka hmelja. Po tej končni cenitvi je znašal letošnji pridelok žlahtnega hmelja (v stotih po 50 kg; v oklepajih cenitve mednarodnega kongresa hmeljarjev, ki se je vršil meseca avgusta v Norzem Sadu):

V Nemčiji 159.000 — 161.500 (152.000 do 156.000);
v Češkoslovaški 152.500—155.800 (160.000 do 176.000);
v Jugoslaviji 107.000—118.000 (120.000 do 125.000);
v Avstriji 2000 — 2500 (2000—2500);
v Poljski 40.000 (42.000 — 45.000);
v Alžaciji 38.000 (45.000).

Skupaj znaša torej pridelok žlahtnega hmelja v omenjenih državah 498.500 do 515.800 starih stotov, dočim je znašal cenitve srednjeevropskega hmeljarskega kongresa 521.000 — 550.000 stotov. Cenitve hmeljarskega kongresa v Norzem Sadu je bila torej za 22 do 34 tisoč stotov previsoka. Po novi cenitvi je letošnji pridelok za 140.000 do 160.000 ton manjši, kakor lani.

Srednjeevropski hmeljarski urad objavlja dalje končne podatke o cenitvi v državah, ki niso članice tega urada in ki ne pridružijo žlahtnega hmelja. V teh državah znaša pridelok: v Belgiji 40.000 stotov, v Severni Franciji in v Burgundii 10.000 stotov, v Angliji 260.000 stotov, v Ameriki 300.000 stotov, v Rusiji, Avstraliji in Kanadi no 70.000 stotov, skupaj torej 680.000 stotov po 50 kg, tako da znaša svetovna letina žlahtnega in običajnega hmelja približno 1.178.000 do 1.196.000 stotov.

Za naše razmere pride v poštev pridelok žlahtnega hmelja, ki znaša letos le okrog 500.000 stotov. Ta pridelok bo komaj kril potrebo konsuma. Tendencijsna poročila, češ da je tudi letošnji pridelok večji, kakor pa znašajo potrebe konsuma, vsakakor niso na mestu. Letina najboljših kakovosti žlahtnega hmelja ne bo zadostovala, zato je jasno, da se nizke cene le umetno vzdržujejo. Kupci so namenoma zelo vzdržljivi in čakajo, da se jim blago ponuja. V tem pogledu vlada nekaka solidarnost med trgovci in omini nakupovalci, ki kupujejo za potrebe pivovarj.

Proti takim manevrom se morejo producenti obkroževati le na ta način, da tudi oni ne ponujajo blaga in da se vzdržujejo preagile prodaje. Nezadovoljevanje cen nikakor ni utemeljeno, vse pa je odvisno, kako bodo producenti odrezali v tem boju z organizirano trgovino.

O dosedanjih prodajah je bilo na seji srednjeevropskega hmeljarskega urada ugotovljeno, da so producenti v hallertauskem okolišu prodali že okrog 90 % letošnjega pridelka, v ostalih okoliših Nemčije, kakor tudi v fateskem okolišu pa je prišla v druge roke približno polovica letošnjega pridelka.

Posledice

nettunskih konvencij

Kakor je bilo pričakovati, so se prve neugodne posledice nettunskih konvencij kazale v Dalmaciji, v tamonji cementni industriji, ki je po večini v rokah italijanskega kapitala. Iz Splita poročajo, da je direktiva tvornice eternita v Vranjici, ki pripada družbi «Splits», d. d., dobila od svoje prave centralne v Trstu nalog, da ustavi obratovanje in odpusti 250 delavcev, in to ne morda zato, ker bi bilo obratovanje nerentabilno, temveč zato, da more odpustiti domače delavstvo in ga pozneje po možnosti na podlagi ugodnosti, ki jih imajo italijanska industrijska podjetja po nettunskih konvencijah namestiti v italijanskim delavstvom.

Družba «Splits», d. d. za portlandski cement je sicer protokolirana v naši državi, vendar ima generalno direktorijo v Trstu. Okrog 80 odstotkov delniške glavnice te družbe se nahaja v italijanskih rokah, zato se tudi vsi posli vodijo iz Trsta. Pri tej družbi je udeležena tudi Ljubljanska kreditna banka, vendar so morali pri zadnjem obnem zboru predstavniki te banke, ravnatelj Tykač in dr. Lauš, izstopiti iz upravnega sveta. Gre torej za povsem italijansko podjetje, ki ima svojo centralo v Trstu, kar nam tudi potrjuje opomba, ki je dodana podatkom te družbe v finančnem letniku Compas, ki pravi, da je treba vse dopise nasloviti na izvozni biro v Trstu.

Ze pred dvema mesecema je tržaška direktiva hotela odpustiti delavstvo v tvornici eternita, in sicer pod pretezo, da so oblastva odvzela pravico zaposlenja nekemu navodnemu strokovnjaku Svobodi, češ, da je nenadomestljiv in da brez njega tvornica ne more obratovati. Svoboda je sicer rodem Čeh, vendar je ponovno žalil naša najobčutnejša nacionalna čustva, tako da so bila oblastva primorana odvzeti mu dovoljenje. Da pa ne bi delavstvo trpelo, na so podaljšala rok za dva meseca, v katerem razbija naj bi tvornica dobila novega strokovnjaka. Sedaj ko je ta rok potekel in se tudi češkoslovaški konzul v Splitu na zahtevo tvornice ni hotel zavzeti za Svobodo, je direktiva v Trstu dala nalog, da se odpustijo vsi de-

lavel. Pa tudi glede uradništva po ratifikaciji nettunskih konvencij ni bolje. Ustažitv obrata naj bi bila namreč povod, da se od strani tudi naše uradništvo. Tako je bil doslej že odstranjen strokovnjak inž. Hartman, ki je bil na njegovo mesto poslan inž. Grof v Trsta. Ista usoda bo zadelo ravnatelja tvornice Kročija in na ljubljansko narodno podružnico te družbe. Kakor čujemo, je dobil ravnatelj ljubljanske podružnice nalog, la sporu uradništva, da bo podružnica ukonjena, češ, da so režije previsoke in da je treba plačevati previsoke davke. Kakor se zatrjuje, ljubljanska podružnica ni morda poslovala z deficitom, temveč je vsa leta beležila lepe kupčijske usnehe. Iz vsega postopanja direktorije v Trstu se vidi, da hoče vodstvo te družbe nadomestiti tako naše uradništvo kakor delavstvo s italijanskim, tam pa, kjer to praktično ne bi bilo izvedljivo, pa raje likvidira. Tako je n. pr. letos spomladi ta družba kupila tvornico kamenit v Laškem, ki je izdelovala azbestni škrlit ter jo, čeprav ni obratovala z deficitom, demontirala. Sedaj pa je na vrsti še ljubljanska podružnica.

Vzroki visokih cen za slavonsko hrastovino na panju. O bajnih cenah za hrastovino, ki so bile plačane ob priliki licitacije hrastovinskih hrastovih gozdov brodske imovinske občine, smo že poročali. Ta licitacija je v krogu številnih ostalih tvrk, ki so se udeležile licitacije in v krogu hrvatske lesne industrije vzbudila veliko pozornost in precejšnje vznemirjenje, ker so tako številne lesne industrije ostale brez sirovine. Kakor zatrjujejo, so tvrdke, ki so zlicitirale to hrastovino, nudile tako visoke cene samo zato, da konkurenčne tvrdke ne bi dobile za obratovanje potrebne hrastovine. Tako si hoče ta trst pridobiti nekaj monopol za hrastovino. Pri tem je značilno dejstvo, da imajo tvrdke, ki so tako visoko navile ceno še od prejšnjih licitacij na razpolago dovolj hrastovine, ki so jo kupile po nizkih cenah. Baje hočejo na ta način uničiti finančno šibkejšo konkurenco, da bi potem lahko potem enotnega nastopa pri licitacijah pritilec na cene. Izgleda, da gre torej za konkurenčni boj med trstom nekaterih velikih družb, ki so večinoma v rokah inozemskega kapitala in ki hočejo ostati brez konkurence ter med ostalo domačo lesno industrijo. Cene, ki so jih te družbe plačale za hrastovino na panju (1000 do 1400 Din za kub. meter), se torej ne morejo smatrati kot merodajne.

Slaba vinska letina v Sremu in Srbiji. Po podatkih, ki jih je zbralo kmetijsko ministrtvo, bo letošnja letina v Sremu in v Srbiji kvantitativno in kvalitativno slabša od lanske. Zoritev grozja je trpela zaradi težavnega vremena ter ima mošt povprečno le 16 stopinj sladkorja.

Stanje Narodne banke ob 30. t. m. (Vse v milijonih Din, v oklepajih razlike napram stanju od 22. t. m.) Aktivna: kovinska podaga 333,3 (+ 8,8), posojila na menice 1444,3 (+ 30,3), lombard 253,7 (+ 0,2), saldo raznih računov (tečajne dirlerence deviz) 636,9 (+ 64); pasivne: ohtok bankovcev 5751,3 (+ 168,1), državne terjatve 223,1 (+ 143,1), obveznosti po žiru 401,6, po raznih računih 246,8, skupaj razne obveznosti 348,4 (+ 43,4). Zaradi ultima so se žirove obveznosti zmanjšale, ohtok bankovcev pa se je znatno povečal. Narodna banka je morala iz svojega deviznega zaklada oddati za okrog 70 milijonov deviz.

Dalje ugodni razvoj gospodarske konjunktore v Avstriji. Iz septembarskega poročila avstrijskega instituta za proučevanje konjunktore je razvidno, da je popuščanje gospodarske delavnosti v sosednih državah (v Nemčiji) imelo za posledico le počasnejše konjunkturalni dvig. Indeksna številka gospodarske delavnosti se je ponovno dvignila od 110,5 na 112,1 (l. 1927. povpr. = 100). Zelenarska, papirna in gradbena industrija se dalje ugodno razvijajo, dočim je bil razvoj tekstilne in pivovarske industrije ter zunanje trgovine manj ugoden.

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 15. t. m. pri direktoriji državnih železnic v Subotici glede dobave skretnih pragoz, programov in materiala za kolese; 16. t. m. glede dobave tapetiranih materiala (blago za zavese, platno za tapetiranje, vrvice za šivanje, beli sukanec itd.); 18. t. m. glede dobave magazinskih vozikov; 20. t. m. glede dobave raznega kemičnega materiala (barve, boraks, glicerol, kolofonija, karbol, svinečni minij, nišador, soda, klet, formalin, vodeno steklo itd.); 600 komadov stolon iz vpojnjenega lesa ter glede dobave telegrafsko - telefonskega materiala; 15. t. m. pri direktoriji državnih železnic v Sarajevu glede dobave hrastovega lesa; 17. t. m. glede dobave hrastovih in bukovih parketov in frizov; 20. t. m. glede dobave bukovih pragoz; 18. t. m. pri direktoriji državnih železnic v Zagrebu glede dobave lopat; 19. t. m. glede dobave 500 komadov kočar za premog. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.) Dne 16. t. m. se bo vršila pri glavnem sanitetskem skladišču v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 400 komadov posod za led, 100 toplomerov, 50 komadov strojev za mletje mesa; 17. t. m. pa glede dobave 500 komadov emailiranih umivalnic, 300 komadov posod za mlo, 500 komadov emailiranih loncev in 2000 komadov emailiranih krožnikov. (Pogoji so na vpogled pri omejenem skladišču.)

Prodaja. Dne 8. t. m. se bo vršila pri glavni carinarnici l. reda (skladišče A) v Ljubljani javna prodaja raznih predmetov.

se imenuje občutek, ko smo srečni.

Tako veseli smo lahko tudi tisti dan, ko se pere perilo, ako se spomnimo 7 prednosti, katere ima

Borze

5. oktobra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prilično živahen. Največji je bil v devizi na Curih. Dunaj in Prago. Malenkotno potrebo v devizah na Pariz. Newyork in Trst je krila privatna ponudba, vse ostalo potrebo pa Narodna banka Težaji deviz so ostali v glavnem nespremenjeni, le deviza na Dunaj je popustila.

Na zagrebškem efektnekm tržišču je Vrčna škoda obdržala večerajšnje tečaje. Pri slabem prometu je promptna notirala 436,5 — 437,5, trgovala pa se je kasa po 443,5 — 447. Investicijsko je notiralo 85,75 — 86 brez zaključka, agrarne pa so se trgovale po 55,75. Med bančnimi papirji so bili pri slabem zanimanju običajni zaključki. Med industrijskimi papirji je bilo večje zanimanje za Vevče, ki so se trgovale po 110, 109 in 111. V ostalem se je trgovala samo še Dubrovačka po 440. V splošnem so tečaji industrijskih vrednot ostali nespremenjeni.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 0 — 22.827,5, Berlin 13.545 — 13.575 (13.56), Bruselj 0 — 7.912,4, Budimpešta 0 — 9.932,7, Curih 1094 — 1097,1 (1095,6), Dunaj 7.9964 — 8.0264 (8.0114), London 0 — 276,08, Newyork 56,84 — 57,04 (56,94), Pariz 221,4 — 223,4 (222,4), Praga 168,32 do 169,12 (168,72), Trst 296,9 — 298,9 (297,9).

Dunaj. Beograd 12.4650 — 12.5050, Bečlin 169,04 — 169,54, London 34,41375 — 34,51375, Milan 37,1550 — 37,2550, Newyork 709,35 do 712,05, Praga 21,0250 — 21,1050.

Curih. Beograd 9,12 in sedem osmink, Berlin 123,75, Newyork 519,60, London 25,13, Pariz 20,81, Milan 27,20, Praga 15,40, Budimpešta 90,64, Bukarešta 3,145, Sofija 3,75, Varšava 58,25, Dunaj 73,125.

Elektri.

Ljubljana. Celjska 158 — 0, Ljubljanska kreditna 128 — 0, Praštediona 920 —, Kreditni zvezod 175 — 0, Vevče 110 — 0, Ruše 265 do 285, Kranjska industrijska 295 — 0, Stavbna 56 — 0, Sežir 105 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 436,5 — 437,5, kasa 437 — 437,5, za oktober 438 — 440, za december 446,5 — 447,5, investicijsko 85,75 — 86, agrarne 55,75 — 56; bančne vrednote: Poljo, stara emisija 17,5 do 18, nova emisija 16,75 — 17, Kreditna 85 — 0, Hipo 58 — 59, Juzo 88 — 88,5, Ljubljanska kreditna 126 — 130, Narodna 6950 do 7050, Praštediona 920 — 925, Srpska 151 do 152, Zemaljska Sarajevo 130 — 140; industrijske vrednote: 16 — 0, Gutmann 190 do 195, Slavke 100 — 102, Slavonija 4 do 4,50, Danica 140 — 155, Drava 545 — 590, Šečerača 480 — 485, Vagon 80 — 84, Vevče 110 — 110,5, Dubrovačka 475 — 485, Trboveljska 470 — 480.

Beograd. Vojna škoda 436,5 — 437, investicijsko 85,25 — 85,5, agrarne 55,25 — 55,5.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (5. t. m.) Les: Tendence nespremenjena. Zaključeni so bili 4 vagoni hrastovih plohov. Deželni pridelki: Tendence za žito nespremenjena. Zaključeni so bili 3 vagoni turščice. Cene pšenice so se nekoliko dvignile. Nudi se pšenica (slov. postaja, mlevska tarifa, plač 30 dni): baška 79/80 kg, promptna po 292,5 — 295, za oktober po 297,5 — 300, za november po 305 — 307,5; turščica: baška, slov. postaja, plač 30 dni po 347,5 — 350, argentinska «La Plata», promptna, zacinjena, fco Ljubljana po 310 do 315,5; ječmen: baški, 70/71 kg, zrlav, rešetan, fco Ljubljana, plač po prejemu blaga po 305 — 307,5; rž: baška, 73/74 kg, uzančno blago, mlevska tarifa, slov. postaja po 295 — 247,50; moka: «Og», fco Ljubljana, plač po prejemu blaga po 430 — 435; oves: baški ali slavonski, rešetan, zrlav, navadna vozina po 275 — 280.

Novosadska blagovna borza (5. t. m.) Tendence nespremenjena. Cene turščice so se nekoliko okrepile. Promet: 36 vagonov pšenice, 3 vagona ovs, 1 vagon ječmena, 20 vagonov turščice, 17 vagonov moke in 5 vagonov otrobov. Pšenica: baška, gorjanska baška in baška potiska 247,5 — 250; banaška in banaška, paritela Vršac 242,5 — 245. Oves: baški, sremski in slavonski 245 do 247,5. Turščica: baška, stara 310 — 315; baška, nova, za december - januar 255 do 260; za marc - april 282,5 — 287,5; za april-maj 287,5 — 292,5. Moka: baška «Og» in «Og» 350 — 365; «2» 330 — 345; «3» 310 do 325; «4» 265 — 280; «5» 235 — 245; «6» 200 — 210. Otrobi: baški v jutastih vrečah 180 — 185.

Dunajska borza za kmetijske produkte (4. t. m.) Na dunajski borzi je bilo v skladu s tendenco na inozemski borzah razpoloženje mirno. Promet se je gibal v najnižjih mejah. Cene pšenice in rži so ostale nespremenjene, turščica pa je ostala dalje vrsta. Uradno notirajo vključno prometni davek in carina fco Dunaj: pšenica: domača 36,5 do 37, madžarska potiska 40,5 — 41, češkoslovska 38 — 38,5; rž: marchfeldska 37,25 do 37,5, madžarska 35,75 — 36; turščica: 35,25 — 35,75; oves: domači 33 — 33,5.

Iz življenja in sveta

Armada ogleduhov

V Ameriki je nedavno izšla knjiga o špijonaži in kontrašpijonaži med svetovno vojno. Pisec Richard W. Rowan je dobro posvečen v tajnosti teh neoboroženih vojsk in podaja v svoji zanimivi knjigi poleg zgodovine in razvoja ogleduhstva zelo podrobne podatke o številu ogleduhov v svetovni vojni in o njih delovanju. Razne vojaške države so imele v teku svetovne vojne v službi skupno do 45.000 ogleduhov, od katerih odpada na antantne države okoli 25.000. Izdatki za špijonažo so bili veliki toda po podatkih načelnika angleške obveščajne službe generala G. K. Cockerilla so ti izdatki v primeri z uspehi silno majhni. Samo angleški ogleduhi so obvarovali angleški vojni erar za več milijard dolarjev škode. Prepričani so nebroj eksplozij municijskih skladišč in požarov skladišč drugega vojnega blaga s tem, da so pravočasno prišli na sled sovražnim nakanam. Kljub velikemu številu zaposlenih v tej panogi, so njih izgube nenavadno nizke. Na bojišču je obležalo ali bilo ustreljenih po zasačenju kakih 1000 ogleduhov vseh vojujočih se držav. Zanimivo je, da so bili najodličnejši ogleduhi ženskega spola. Za Nemce je delovala neka dama, ki so jo antantni uradi imenovali »gospodična doktorica«. Bila je predrznejša nego vsak moški in je izvršila najnevarnejše naloge. V svojem delovanju je bila večkrat razkrinkana, ali vselej se ji je posrečilo uiti. Na francoski strani je bila najznamenitejša Alica Dubois, ki ni v ničemer zaostajala za »gospodično doktorico«. Obe sta živi in zdravi dočakali konec vojne. V miru je število ogleduhov kajpada zelo omejeno, toda delovanje se vrši neprenehoma in le s to razliko, da zdaj vsaka država špijonira proti vsem drugim državam. Prve štiri mesece letošnjega leta je bilo obsojeno zaradi ogleduhstva 17 oseb in to v Angliji, Češkoslovaški, Franciji, Poljski in pa na Švedskem.

Koliko velja Vaše pismo?

Po navadi toliko, kolikor ste sami izdali za papir, ovitek in znamko. Za drugega človeka, razen kvečjemu za tiste, ki ste mu ga poslali, pa nima običajno nobene vrednosti.

Toda če bi bili Vi kakšna slavna osebnost in če bi počakali nekoliko let, mogoče celo nekoliko stoletij po svoji smrti, bi s svojimi pismi, rokopisi in podpisih lahko delali izborne kupčije.

Te dni se je vršila v Berlinu dražba takšnega blaga, ki si ga je nabral z desetletnim trudom neki nabiralec, dr. Fritz Baedeker. Ta se je bil kapriciral samo na rokopise velikih politikov, vojskovodij in vladarjev, na pisma zasebne vsebine, historične dokumente in avtograme. Zanimivo je, kako so interesi taksirali vrednost raznih kosov, ki jih je bilo vsega skupaj kakšnih 800. Neko Wallensteinovo pismo so prodali n. pr. za ceno 960 Din, drugo pismo njegovega sodobnika Piccolominija pa za 3200 Din. Rokopisno stran največjega Lutherjevega nasprotnika, dr. Ecka, so spravili na ceno 2000 Din, latinsko pismo burgundskega vojvode Karla Smelega iz leta 1473, so cenili na 2440 Din, a neko pobotnico slovitega trgovca in patricija Jacoba Fuggerja iz 16. st., glasečo se na 15 dukatov, so odali za 800 Din. Dvakrat toliko je veljalo devetstransko pismo pruske kraljice-matere Avguste iz l. 1849., v katerem svari svojega sina, poznejšega cesarja Viljema, pred bodočnostjo. Pismo končuje s pomembnimi besedami:

«Lahko pride dan, ko bodo ljudstva obračunala z vladarji. Če ga doživite, prenašajte svojo usodo s častjo in bodi pripravljen, da si ustvarite s lastno zmogljivostjo lasten poklic.» Te besede bi bile vredne pač še več nego 1600 Din, če so druge, manj pomembne, cenili na dosti več. Dve in pol strani dolgo pismo zmagovalca narodov, Napoleona, so prodali n. pr. za 10.400 Din in ne vsebuje nič drugega nego navodila generalu Macdonaldu pred bitko pri Lipskem. Toda 10.400 Din še davno ni največja vsota, ki so jo ljubitelji kdaj izdali za nekoliko vrstic izpod slavnih

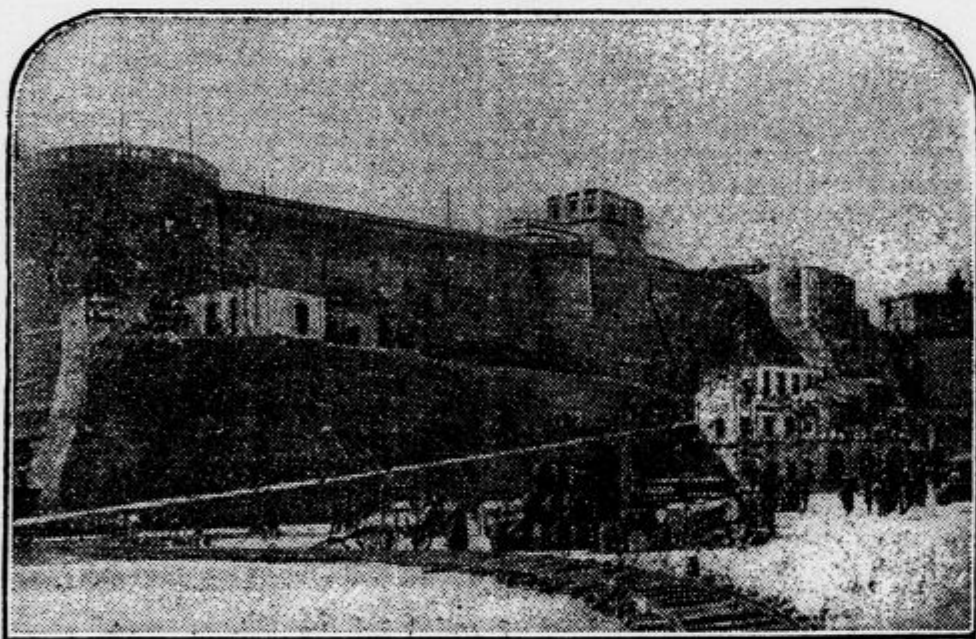
rok. Tako so n. pr. pred kratkim na javni dražbi v Londonu izlicitali pismo prvega ameriškega predsednika Washingtona celo na 33.600 Din.

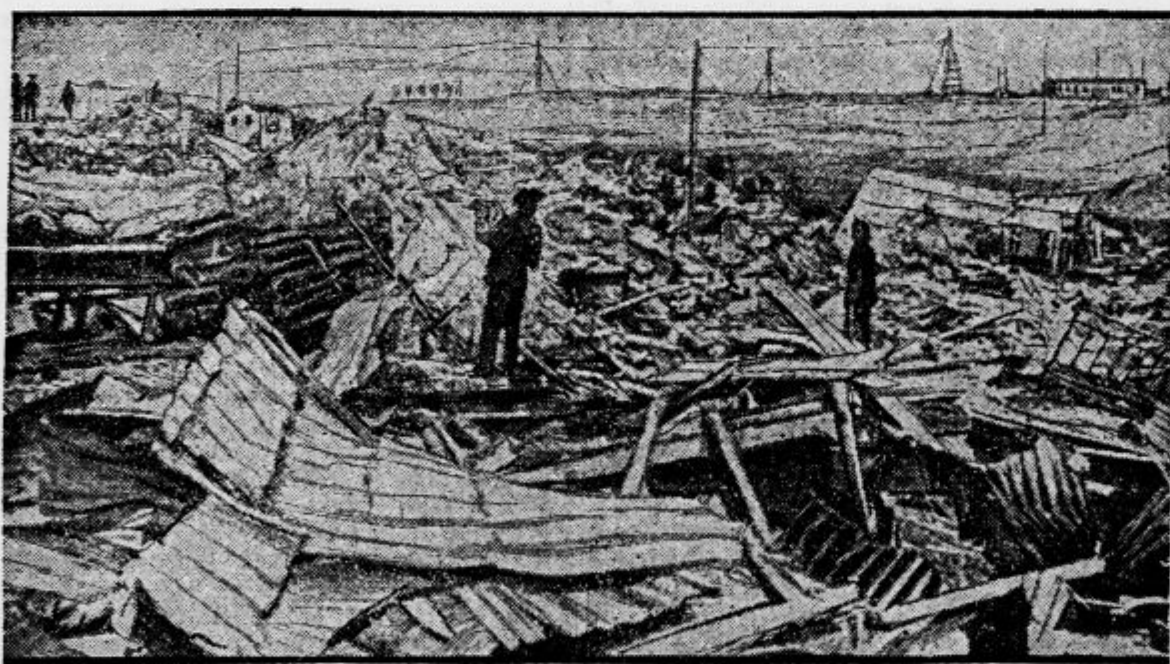
Kellogg, prvoborilec za svetovno razorožitev, iniciator mirovnega pakta, v zasebnem življenju: med partijo golfa.

Čč. duhovščino

opozarjamo na izboren tirolski loden iz velblodove dlake znamenite tvrdke Franz Bauer-Söhne Innsbruck; loden ki je izboren za črne pelerine ima v zalogi tvrdka DRAGO SCHWAB Ljubljana.

Trdnjava v Mellili, največja v španskem Maroku, ki je te dni zletela v zrak. Izpod njenih razvalin so potegnili doslej nad 300 ubitih in ranjenih ljudi.

... in kar je ostalo od ponosne trdnjave po eksploziji ...

G. Pourcelle:

V črno noč...

«Ali uganete, koga sem prejel, v mraku, srečal dolni na poti?» je vprašal gostilniški gost.

«Koga?» so zazijali pivci. Vse glave so se dvignile.

«Enega izmed delavcev, ki so se potikali tod okrog, ko so pred tremi leti gradili železniško progo. Ko je opazil, da ga gledam, se je obrnil v stran, a to mu ni pomagalo: spoznal sem v njem Antonia Piemontezza.»

Krčmarica je zacvilila. Mož jo je vprašal:

«Mar si ga poznala?»

«Poznala, je odvrnila boječe. «Hodil je k nam na hrano, dokler je živela mati.»

«Meni se vidi, da je to tisti, ki je šel, ne da bi bil plačal račun!»

«Ni tisti,» je rekla žena in pogledala v tla.

Kakor da je preslišal te besede, je krčmar udaril s pestjo po mizi in zaklel:

«To vam je lopov! Napadal je delavce in ropal! Kolikor ga imam v spominu, se ne boji nikogar. In policija nas ne čuva, kakor bi bilo treba. Pred njim ne bo miru, dokler ne padejo dve, tri

nedolžne žrtve...»

«Mislim,» se je oglašil gost v kotu, da bi nocoj morali paziti vsi, ki imajo kaj gotovine. Ta stvar se ne bo gladko končala. Antonio je opasen razbojnik!»

«Kakšen pa je?» je vprašal krčmar.

«Črn kakor sam vrag. Velike oči ima, ki se leskečejo kakor jeklo, v stas vitek, izredno prožen, pripravljen na vse...»

«Jaz spravim nocoj denar in samokres pod blazino, pa naj pride, če ga je volja!» je rekel krčmar in se široko zarežal, dasi ni mogel prikriti strahu pred razbojnikom.

Ko so se pivci razšli, je krčmar zaklenil vrata. Vzel je denar iz predala in ga odnesel v prvo nadstropje pod gljavje. Sredi stopnic se je ustavil in rekel ženi:

«Šarlota, svetujem ti, da ne pihneš luči, ko prideš spat. Lopov se bo morda prestrašil svetlobe.»

Lice mlade žene se je vznemirilo. Roka ji je tako zadržala, da ni mogla sivati dela. Ki ga je držala v rokah. Spustila je šivanje v naročje in se zamislila:

Antonio se je vrnil! Noč in dan ga je čakala kakor bolnik solnce. Ni ga bilo! Ni prišel, čeprav se je zaklel, da pride ponjo in jo odvede s seboj! Naposled ji

Ptice na prekoceanskkih poletih

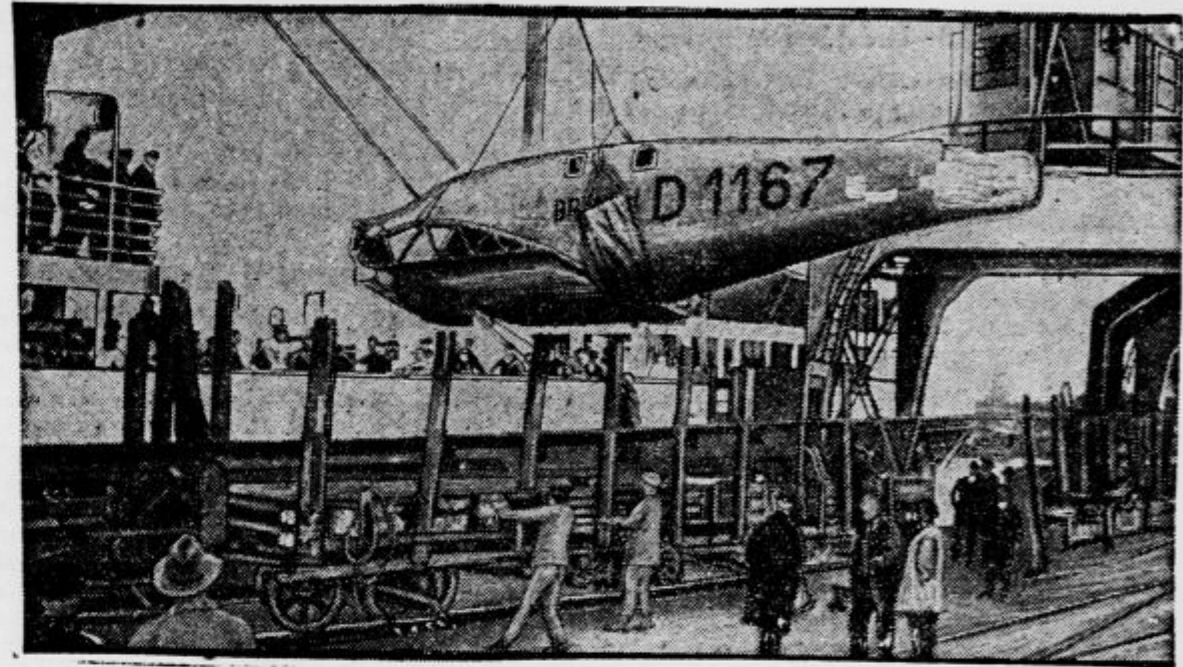
To, kar so zmogli ljudje le po večstoletnih razglabljanjih in končno s pomočjo velikih kompliciranih strojev, namreč premagati razdalje med oceanskimi bregovi, so prakticirale navadne ptice že od pamtveka edino s tistimi pripomočki, ki jim jih je dala narava. Pred nedavnim so izpustili pri Hamburgu dva ujeta galeba, ki so jima na noge pritrdili železne obročke z datumom in označenjem kraja. Nedolgo potem so enega izmed obeh galebov ujeli na otoku Barbadosu, a drugega pri Veracruzu v Mehiki. Dva druga galeba so spustili na severovzhodni angleški obali — ujeli so ju na Novi Fundlandiji. Preletela sta približno isto razdaljo kakor Köhl, Hünefeld in Fitzmaurice na letalu »Bremen II.« Navadno morskostavico so opremili z obročkoma na severovzhodni obali Zedinjenih držav. Našli so jo ob ustju Nigra v Srednji Afriki. Tolikšne razdalje ni preletel z enim samim poletom še noben letalec. Mlado polarno lastavico so spustili na Labradorju in so jo našli pri La Rochelleu na Francoskem. O štokljah vemo, da letijo vsako jesen iz naših in še bolj severnih krajev globoko v Južno Afriko, z obroči opremljene ptice iz Kanade in Zedinjenih držav so pa našli v Chileju in Argentini, do 10.000 km od kraja, kjer so »startale«. To je vse kaj drugega, nego takšen-le polet iz Pariza v Newyork. A vendar se ni še nikoli nobena ptica postavljala s svojimi rekordi.

Povzročitelj nahuhe odkrit?

Nizozemski zdravnik Storm van Leenen je nedavno odkril pri nizozemskih kmetih neko vrsto nahuhe, ki so jo brez dvoma povzročevale živalice, imenovane pršice, živeče v velikih množinah v blazinah, zglavnicah in drugi posteljnini. To so mikroskopično majhne živalice, njih pavsta povzroča tudi srbečico, ako se zareži pod kožo. Poleg imena pršica je na Slovenskem za to živalico znan tudi izraz grinja.

Te izsledke nizozemskega zdravnika potrjuje sedaj tudi Nemec Dekker. Preiskal je natančno prah iz sob nahušljive ljudi ter je v njem redno našel žive pršice ali vsaj ostanke mrtvih. To ga je napotilo, da je preiskal podrobno tudi postelje in zofe po raznih klubih ter z absolutno gotovostjo dognal neizmerne količine pršice v takem pohištvu. Nekateri stari fotelji so bili naravnost grobišča nešteti pokolenj mrtve pršice in ogromna vališča za nov naraščaj. Vsak dotik takega pohištva napravi oblake finega prahu, ki ga človek nevede in nehoti vdihava. Ostanke mrtve pršice vsebujejo predvsem silno tanke in ostre dilačice, ki se zapirajo

v stene pljučnih cevčic in povzročajo neprijetne dražljaje. Vrhutega vsebujejo te dilačice neko kemično snov, ki sama se posebej draži in okužuje nosno sluznico, požiralnik in pljuča. Dekker je opazil, da si nahušljivi bolniki takoj opomorejo, ako pridejo v stanovanje, kjer ni pršice. Izboljšanje stanja in popolno ozdravljenje je nastopilo, ko so bolniki živeli dlje časa v sobah, kjer ni bilo niti žimnic, niti blazin ali zof in foteljev. Dekker nasvetuje za nahušljive bolnike le višee postelje brez žimnic in si prizadeva sedaj, da najde za blazine tak material, ki ne bo dopuščal zaploditve pršice.

Slaven invalid.

Junkersovo letalo »Bremen II«, ki je poneslo Köhla, Hünefelda in Fitzmaurice preko Atlantika, je prispelo s parnikom »Crefeldom« v Bremen, od koder so ga odpeljali v Berlin, kjer bo razstavljeno na mednarodni zrakoplovni razstavi od 7.—28. oktobra. Nato ga pošljejo v Junkersovo tovarno v popravilo, ki ga je, kakor vidimo po sliki ob njegovem izkrcanju v Bremenu, zelo potrebno. Vse, kar ni bilo na njem pritrjeno in pribito, so mu odnesli na Greenly Islandu navdušeni ameriški posetniki. Po popravilu bo ponovno prepeljana v Ameriko kot dar nemških oceanskih letalcev nekemu muzeju.

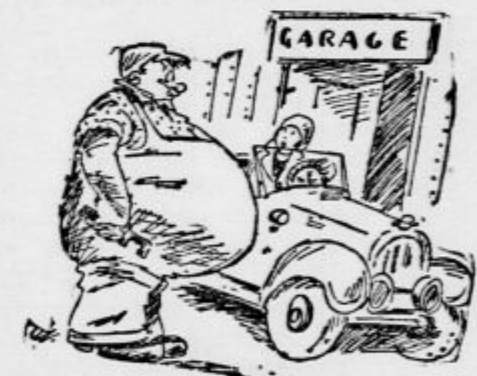

Jesen v nekem pariškem parku.

Kletev indijskega fakirja

V zvezi z nedavnimi poročili o veliki povodnji v dolini Kabul piše v »Timesu« neki polkovnik, ki je dolga desetletja služil v Indiji, o zanimivem slučaju, ki mu je bil sam priča pred dvajsetimi leti. Trije častniki njegovega polka so iskali na bregu reke Kabul pripravljeno mesto, kjer bi si postavili letno bivališče, ki ga Angleži imenujejo »bungalows«. Ko so našli ugodno mesto, so pričeli s stavbo in se niso brigali za proteste nekega starega fakirja, ki je dejal, da je izbran kraj sveto mesto in se ne sme oskruniti s kako človeško stavbo. Častniki so se samo smejali njegovim protestom in njegovim grožnjam, da jih bo radi svetoskrunstva zadel huda kazen. Fakir je dejal tudi, da bo kazen trajala dve leti. Ko je bila hiša postavljena, je bil kmalu eden izmed častnikov po nesreči ubit pri igranju pola z lesenim kladivom. Drugi je padel s konja tako nesrečno, da si je zlomil vrat in obležal mrtel. Tretji častnik pa si je začel domišljati, da ga čaka smrt v vodi in ni nikoli šel v reko ali sploh potaval po vodi. Odkregel se je celo dopusta v Anglijo, da bi mu ne bilo treba potovati po morju. Ko sta bili napovedani dve leti skoro pri kraju, se je tisti častnik dal vseeno pre-

govoriti, da napravi s prijatelji kratek izlet po reki Jumi v Alahabadu. Coln se je pri tem prevrnil in ker je bila reka slučajno zelo plitva, so se vsi izletniki rešili, samo častnik, ki ga je težila fakirjeva kletev, je prišel pod čoln in utonil. Kljub smrti vseh treh častnikov pa še ni bilo dovolj zadoščenja za svetoskrunstvo. Naslednjo pomlad je reka Kabul udarila preko bregov in odnesla usodno hišo; vrgla jo je na neke skale in med domačini ni bilo dobiti za noben denar delavcev, ki bi jo bili potegnili na breg. Poročevalec pravi, da je dandanes videti ostanke te hiše, ki se jih nihče ne upa dotakniti.

Preveč zahteva

»Ne najdem defekta.«

»Pa pogledajte morda pod avto.«

je umrla mati i nje ostala sama. Kako naj sama vodi krčmo, miri pijance? Poiskala si je moža. Strahopetca! Popival je kakor najslabši gosti in se je debelil od lenobe. In zdaj se je vrnil on, ki ga je čakala tako dolgo. Kaj bo zdaj? Nekaj se bo zgodilo, morda nekaj strašnega...

Šarlota si je otrla pot na čelu. Pomislila je, da Antonio mogoče že lazi okrog hiše kakor takrat, ko je bila njena mati še živa.

Kakor nekoč je tudi nocoj čakala, da se pojavi. Držala je v rokah prav takšno šivanje in tudi srce ji je plalo kakor nekdaj. Zona jo je izpreletala po vsem telesu. V domišljiji je videla spopad med Antonijem in možem in privid ji je naslikal Antonia mrtvaško bledega s preklanim čelom.

Ob dvanajstih je potrkalo na vrata. Šarlota je vstala, namerila korak k vrtom in odprla. Spoznala sta se in se objela. V motni svetlobi sta se jedva razločila. Šepetala sta kakor v spovednici.

»Prišel sem pote,« ji je rekel Antonio.

»Šarlota mu je mignila, naj se kroti.

»Ali mati še žuje?« je vprašal.

»Ne mati... ona je že davno mrtva. Mož še žuje...»

»Mož... tvoj mož?« je vprašal osuplo.

Zamežala je v pričakovanju, da se bo nekaj zgodilo... Mogoče jo zabode z nožem, ustreli s samokresom...

Antonio je buljil. Oči so mu stopile iz jam.

»Vidiš... mislila sem, da si pozabil name, pa sem se omožila... Dolgo sem čakala, da prideš, a ni te bilo. Zakaj nisi prišel?«

V njenem glasu se je topila žalost. Odgovor je zvenel obupno:

»Nisem mogel. Moral sem biti v Italiji. Kako naj ti povem vse?«

Položila mu je roke okoli vratu in ni mogla odoleti zavesti, da je žena. Last nekega drugega, ki ga ne ljubi.

»Jadni Antonio!« se je razlilo po krčmi.

Bil je žalosten, mehak kakor dete. Pripovedoval je:

»Hodil sem nepretrgoma štirinajst dni. Spal sem v gozdovih, v razvaljenih skednjih in razdejanih kočah... Bili so mi za petami kakor pobežli divjačini... Prišel sem pote... Tuji meni je umrla mati. Hišica na obali Pada je prazna. Zate sem jo popravil...»

Govoril je rahlo in mehko. Ramena so se mu vdirla ob vsaki besedi.

»Preden odideš, ti skuham malo ju-

ve,« je dejala Šarlota z materinsko nežnostjo. »Samo tiho bodi, da te ne čuje mož, ki spi v sobi.«

»V najini sobi?« je vprašal Antonio. Spogledala sta se in se nasmehnila. Antonio je popil kavo in ji dal roko: »Zbogom!«

Šarlota je tiho odprla vrata. Plamen svetiljke je plasil v prepihu. Poletna noč ju je ščegetala v nozdrvi.

Antonio je obstal na pragu in se zazrl v njene oči z žalostjo in poželjencem. Misli si je, da ga bo noč požrta, kakor ga je prinesla. Šarlota bo otrok mirnega življenja, brez strasti in bojesti. Prenašala bo z možem križe življenja vdano in potrpežljivo. On pa... on se bo potikal po svetu. Lovili ga bodo, gonili kakor psa in on bo bežal pred zasledovalci.

Privzdignil je klobuk, pod katerim so bili sprejeti v mastno kepo njegovi črni, gosti lasje. Še enkrat se je zasvetilo njegovo lice, napeto, kakor da je namazano z oljem. Potem so zasiale izpod čela velike, bleščeče in sijoče oči. Šarlota se je izvil iz grla krič:

»Antonio!«

Planil je po nji kakor tiger, zadel jo na rame in se izgubil z njo v črno noč...

Dopisi

BLAD. Sokolsko društvo na Bledu bo priredilo v nedeljo ob 20. plesni venček v Zdraviliškem domu. Vabijo se vsi prijatelji Sokola. — Zdravo!

ŠKOFJA LOKA. Odkritje spomenika vojnim žrtvam se bo vršilo v nedeljo ob vsakem vremenu, na kar opozarjamo vse posetnike. Ogromne priprave so završene in v soboto bo sklenjen akad. kipar g. Jurkovič spomenik na lcu mesta. Grobišče je lepo prenovljeno in vsi grobovi so zasajeni z rdečimi rožami. Ljudstvo, ki bo sodelovalo, je samo pripomoglo k oklepšanju pokopališča. Obeta se ogromna udeležba, zlasti obeh dolin. Posebno svetčan bo slavnostni žalni spoved, v katerem sodelujejo vsa društva brez izjeme, narodne noše, šolska mladina, lovci itd. Opozarjamo, da bodo k vsem vlakom na razpolago avtozvoze z mesom in kolodvorom. — K nedeljskemu slavnemu bo poleg drugih odličnih osebnosti prijavili svoj prihod tudi zastopniki nemškega poslanika v Beogradu g. dr. Kosterja, g. poslaniški svetnik Windkoller, romunski konzul iz Zagreba g. Milan Milič, češkoslovaški konzul v Ljubljani g. Resl, madžarski poslaniški ataše g. Petrovič, dalje zastopnik komandanta Dravske divizijske oblasti itd.

MOSTE. Podružnica Kola jugoslovenskih sester Moste - Sv. Peter priredi dne 14. oktobra dopoldne v spomin na osvoboditev izpod avstrijskega jarma in konca svetovne vojne v prid vojnih sirot — šolajev iz šentpeterskega okraja in Most nabirajo akcijo, t. j. dan bombončkov s odkupnimi znaki. Popoldne ob 3. bo predaval v šoli Moste šolski nadzornik J. Grad, po predavanju pa bo pripovedovala pravljice mladini naša pisateljica gospodična Manica Komanova. Vstopnina prost. K obilni udeležbi vladno vabi odbor.

Naši onstran granic

p. Coboljšev članek. Po goriškem sestanku postajajo fašistični zvezni tajniki vedno bolj bojevit. Glavni med njimi tržički Coboljši je priobčil s svojim podpisom v »Popolu« članek, ki kaže, da boče Julijški fašizem v najkrajšem času ubiti vse slovenske intelektualce. Treba ločiti slovenske pravke od kmečkega ljudstva, ne sme se več trpeti polovične lojalnosti, prepričati se mora, da bi obstajala med mladino Italije kakšna sovražna družnina manjšina, vsemu gospodarstvu in zadržanju se ima dati novega življenjskega toka, da neha nevarnost na nekatera župnišča in odvetniške pisarne s tedne, naprejeno proti režimu. Mase so docela prepričane o novem položaju, ne pa tudi voditelji, ki naj vedo, da ne zastopajo nikogar več in jih nihče ne mara. Ako nočejo odnehati od svojega početja in se posvetiti mirnemu privatnemu življenju, naj zapustijo to zemljo. Fašizem bo prepričati antitezo proti Italiji in režimu v obojni pokrajini. Po nekaterih gospodarskih zavodih so še slovenski agitatorji, ki se morajo odstraniti in vse gospodarske institucije mora prevesti fašizem. Kdor je proti obnovljeni Italiji in to kaže kakor si bodi, naj bo pripravljen na kazen, ako pa se boče izogniti sankcije, naj odide in si poišče boljšo usodo v drugih deželah... Coboljši napoveduje dovolj jasno nova zasledovanja in izganjanja slovenske inteligence.

p. Prvo delo novega odbora Zadrzne zveze v Trstu. Prvo delo, katero je napravil novi odbor Zadrzne zveze v Trstu, v katerem sedi sedaj več nego polovica zastopnikov fašija, je sklep, da se nabavi družinski prapor da bo žnjim lahko paradirala po raznih prireditvah in obhodi, zlasti pa decembra meseca v Rimu povodom tamošnjega zadrzne zborovanja.

p. Trgatev na Vipavskem se prične prihodnih teden kjer imajo vinogradi osolno lego, bo trgatov še precej dobra, sicer pa bo na sploh pod srednje dobro letino. Razmeroma dobro kaže na Vogrskem, Gradišču, v Prvaču in Dorbergu.

p. V Istri izpreminjajo prilike tako-le: don Zastavnič Di Giusto, Dobrovič Debrevi, Kozlovic Coslovi, Krašovec Rasoni, Oblak Olbati, Prelesnik Prelesini, Začevič Cesar, Živković Vitali, Zidarič Veglia.

p. Sivi Krn se je branil italijanskih gostov. Poročali smo o odkritju spomenika na Krnu med viharjem, gromom in treskom... Vsem le še v spominu, kako so bile pridivale v Kobard, Drežnico in sosedne vasi oborožene italijanske tolpe in vojaki, pa so sežigali hiše in neusmiljeno pretepavali ljudi. Sam tedanji vojni minister je nahujskal italijanske barabe proti nedolžnim Slovincem. V parlamentu je ministrski predsednik obsolal barbarstvo slovenskega prebivalstva. Cila vrsta naših ljudi je bila vržena v ječe in strogo obsolena. In vse to, ker je strela uničila tisti prvi italijanski spomenik na Krnu! Vedeli so to sodniki v Gorici in Trstu, znano je bilo to visokim državnikom v Rimu, pa so se vsi spozabili tako, da so dožili po krivem nedolžne krsne Slovence. »Piccolo« in »Popolo« priznavata danes odkrito, da je strela razbila oni spomenik, da bi fašisti tudi obžalovali svoje dejanje, tega seveda ni pričakovati.

p. Hrvatsko diljaško zavetišče v Paznu je prešlo z odobritvijo prefektore v last municipija. Za poslople so plačali hrvatski posojilnici, ki je sedaj v likvidaciji, borih 33.000 hr. V zgradbi bo nameščen občinski rekreatori.

p. Premeščen je v Napoli profesor Crusz s tržaškega učiteljskega zavoda »Giosue Carducci«. Tržačani so kar ostreli, ko so čuli o tem premeščenju. Crusz je bil ravnatelj tehničnega zavoda »Leonardo da Vinci« pred vojno pod občinsko upravo, irredentist, Tržačan starega tipa. Povsem nepriljubljeno so ga poslali na jug in na njegovo mesto so postavili profesorico Giovanno Menz. Po svojem izvoru je Crusz (Krušič) — »allogeno«.

p. Preskrba Istre s vodo je pereč problem, s katerim se pogostoma bavijo v Puli in Rimu, kadar dospe tja kakšna istrska deputacija s prošnjo, da naj se vendar že kaj stori za deželo. V seji deželnega gospodarskega sveta v Puli je prefekt Leone govoril o potrebi naprave velikih vodovodov. Pri Sv. Ivannu poleg Buzeta so izvirniki, ki bi se dali izrabiti za vodovode v korist 29 občinam. Delo pa bi stalo 80 milijonov. Po njegovem zagotovitvi bi država prispevala s 50 milijoni. O potrebi vodovodov govore visoki funkcionarji v deželi leto za letom ob vsaki priliki. Kdaj bo torej kaj? Sedaj hodijo istrski kmetje po vodo deset do dvajset kilometrov daleč!

p. Da je razžalil Mussolinija mehanik Fran Zadnik v Trstu, so si izmislili trije fašisti. Stili so ga, ko je vabil s seboj nekega tovariša, odhajajoč iz gostilne v ulici Capitali, in ga prijel, češ da je izpregovoril pri tem nekaj besed, ki so razžaljive za Mussolinija Zadnik je bil enkrat pozvan pred tržaške sodnike, ki so po zališanju obtožena in ovaditeljev vendar spoznali, da trditve fašistov niso zanesljive in Zadnik je bil oproščen.

p. V Benetkah je bila pred kratkim velika smotra narodnih noš, katere so se udeležile tudi nove pokrajine. Pristine jugoslovenske noše so bile tam proglašene za italijanske. Sedaj morajo občine v Juljski Krajini odšteti tisočake za udeležbo na italijanskem folklorističnem se-

**TKO JE NEZADOVOLJAN SA SVOJIM KRUHOM
ILI PECIVOM, NEKA POKUŠA PEČI IZ
originalnog
Jugobanat-patent-brašna
PA ČE BITI TADA POTPUNO ZADOVOLJAN!**

stanku v Benetkah in potražninski upravni odbori odobrujejo te izdelke, ki so veliki zlasti v Istri, ker so fašisti posebno to deželo hoteli pokazati kot čisto italijansko. Fašizem pridno zajema lire iz občinskih blagajin za razne svoje prireditve. Zato pa nastoje davščine, ki gonijo ljudi v obup.

p. Aretirani republikanci. V neki kavarni v ulici Carducci v Trstu so se zbirali mladi ljudje, katere so fašisti kmalu označili za svoje nasprotnike in jih ovadili policiji, ki jih je smatrala za pristaše republikanske ideje. Aretirani so bili: Nino Vodička, uradnik pri plovnici družbi »Libera Triseima«, Umberto Perliuga, komislonar, Ferdinand Tence, občinski uradnik, Josip Orel, privatni uradnik, Alberto Capanni, trgovski pomočnik Anton Ceron, čuvaj pri banki »Commerciale«, Ugo Rosenstock, trgovski zastopnik, Vinko Zanotto iz Benetk, trgovski zastopnik. Ovadeni so sodišču radi protinacionalnega delovanja. To kaže zopet, kako je na široko razvito fašistično vohunstvo. Omenjene aretacije pričajo pa tudi o tem, kako je protifašistično gibanje močno razširjeno po raznih slojih tržaškega mesta.

p. O strašnih gospodarskih razmerah na Koprivnici je razpravljajl v seli fašističnega direktorja njegov načelnik dr. Petris. Misli je na sodelovanje večjega števila fašistov v svrbo, da bi se zboljšale kraljevine gospodarske razmere, katere pa se vedno slabšajo. Par ljudi ne more nositi bremena vsega fašističnega truda v mestu in na deželi izbrali so nato komisijo, ki bo zbirala skupno z direktorjem tretjo soboto v mesecu. Ker si ne bodo upali ugotoviti, da je glavni krivec obupnih razmer fašistični režim ostanejo napovedana zborovanja brez uspeha.

p. Premeščen so učitelji in učiteljice: Černe Ljudmila iz Grzgarja v okolico Genove, Čotič Angela iz Vrtojbe v okolico Genove, Kus Olga iz Senpetra v okolico Rima, Feigel Ljudmila iz St. Vida pri Vipavi v okolico Rima, Jakič Josip iz Štrbine v Bari, Lenardič Peter iz Goč v Turin, Martelanc Vladimir iz Budana v Potenzo, Nemec Peter iz Vrtojbe v okolico Ankonu, Orel Rihard iz Števerjana v Campobasso, Princič Ana iz Vipolže v okolico Napolija, Rutar Anton iz Črnič v Aquila, Šapla Marija iz Dol-Otlice v Perugia, Zovič Ivan iz Tomaževce v Cosenzo.

Modni salon 'Mira' (Radež)

-- Križka -- 11955

se priporoča ceni, damam v izvrševanje obli. kostumov in plašcev po na nižjih cenah.

Ljubljana, Florianska ulica 6

Do ro vpetjana ugovina 11970

delikatese z vinotočem

brez konkurence, z eno družin-ko hišo prostim stanovanjem, na najprometnejšem prostoru, v večjem mestu takoj naprodaj. — Ponudbe pod ozna ko »Velika bodočnost« na Upravo Jutr

PROTI HEMOROIDOM

MERZ HEMOROIDALNI SERUM
»PECTO-SEROL«, predpisan od preko 30.000 zdravnikov po vsem svetu prodira avtomatično v sedež povzročiteljev bolečin ter naglo odstrani polidne, srbečino, vnetje in stori, da hemoroidi kmalu izginejo. Dobiva se v vseh lekarnah.

Na najlepši točki tik cerkve v večjem kraju pri Ptujju se prodaja radi rodbinskih razmer

lepa hiša

z staro vpeljano gostilno in trgovino.

Tik poleg je vzorno gospodarsko poslople, vinograd, sadovnjaki in nekaj oralov orane zemlje. Dobra eksistenca sigurna. Cena po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod Lepo posestvo 17.

Zahvala.

Vsem, ki so nam kakorkoli razlili svoje sočutje, posebno pa sorodnikom, znancem in prijateljicam, ki so naši blagi ranjki

FINI

v obilnem duhtečem cvetju poslali svoj poslednji pozdrav, nji v slovo in nam v tolažbo, sporočamo tem potom svojo najsrčnejšo zahvalo.

Ljubljana, 5. oktobra 1928.

Družina Belč

Mestni občinski svet

11 *

Slavnostna otvoritev

na novo preurejene kavarne in restavracije »Europa« v Ptujju se vrši

**v soboto, dne 6. okt. 1928
s koncertom in prosto zabavo.**

Istočasno javljam p. l. občinstvu, da bodem kot večleten strokovnjak polagal vso pažnjo za najsolidnejšo postrežbo, skrbel za tu- in inozem-ko časopisje, ter tudi v razvedrilo za stalno prima godbo.

Za najboljšo kapljico, mrzla in topla jedila, solidno postrežbo koncertno zabavo itd. jamčim, ter se najtopleje priporočam.

V Ptujju, dne 4. oktobra 1928.

R. M. Matz.

NAZNANILO!

Slavnemu občinstvu naznanjava, da sva prevzela staroznano gostilno

11963

Grajska klet — Pod trančo

kjer bova točila prvovrstna štajerska, dolenska in dalmatinska vina. — Srbska in domača kuhinja.

Cevabčiči in raznjiči ob vsakem času. — Sprejemajo se tudi abonenti.

Se priporočata

Modic, Lucin.

Kupujemo proti takojšnjemu plačilu gozdne parcele, bukove in hrastove hlode

kakor vsako množino suhih hrastovih in bukovih drv.

Ponudbe z navedbo cene in količine na

V. BRAZ, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 2.

Chevroletova ekspedicija je dospela v Ljubljano

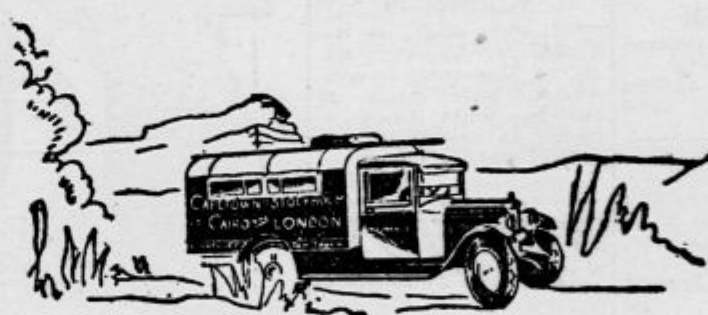
Prevozila je do sedaj
28.830 km na progi med
Kapstadtom
in Stockholmom

Z trajno preciznostjo vozi slovita Chevroletova ekspedicija dalje nasproti severnemu ciju v Stockholm. Od početka svojega potovanja v južni Afriki dalje do sedaj je prevozila 28.830 km. Danes si zamorete ogledati to ekspedicijo v Ljubljani.

Mr. Lacey, vodja ekspedicije pravi: »Potovanje od Kapstadta do Cairu v deževnem času je bilo poduzetje katerega do sedaj niti ena ekspedicija ni mogla izvesti. Čeravno je bila morda opremjena z močnimi in trpežnimi vozi i. Po-tavili smo torej rekord.

Važno je dejstvo, da sta ostala obadva Chevroleta, ki sta sodelovala pri tej ekspediciji, brez defektov. Vožita še vedno izredno dobro.

Vozovi, katere so si izbrali udeležniki ekspedicije so CHEVROLETOV Sedan model, zaprti osebni voz in CHEVROLET tovorni voz 1½ tone nositnosti. Obadva pa sta navadna serijska voza.

Pot, katero si je začela ekspedicija. Danes si zamorete ogledati te vozove v Ljubljani, v eni mnogih postaj na gornji potovalni črti.

Pomislite, da so vozovi, katere prodajamo, prav iste tipe, katere zdaj absolutno za potovanje, ker so si izbrali udeležniki te ekspedicije navadne serijske vozove.

Prepričajte se, kakor je to storilo 752 tisoč lastnikov CHEVROLETA model 1928, o izvanrednih vrlinah teh vozov pri tako nizki nabavni ceni. Brez ozira na to, da so enostavni v konstrukciji, vsebujejo ti vozovi vse prednosti velikih in dragocenih svetomobilov. Dobavni so takoj za ceno od Din 54.000— do Din 76.000—.

Zastopniki morejo Vam precej izročiti voz, ki ga boste izbrali.

Glavno zastopstvo in zaloga rezervnih delov

V. & M. BAREŠIČ & Co.

ZAGREB

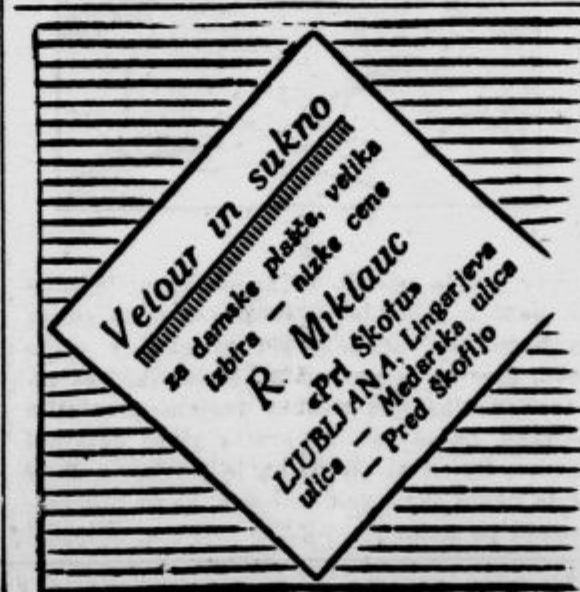
Kraljice Marije ulica 34. — Tel. 27-44

LJUBLJANA

Dunajska cesta 12. — Tel. 2292

Elektrikar

za visoko napetost, kateri razume tudi strojno ključavničarstvo, se sprejme takoj. Absolventi strojne tehnične delovodske šole imajo prednost. — Ponudbe je nasloviti na Elektrarno Ruše.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Naznanjamo prežalostno vest, da je naša srčno ljubljena, nepozabna mama, stara mama, sestra in teta, gospa

Angela Pakiž

po kratkem trpljenju, prevedena s sv. zakramenti za umirajoče, dne 4. oktobra 1928 ob 11. uri dopoldan v 72. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pozemski ostanki drage preminule se v soboto, dne 6. oktobra ob 4. uri popoldne položijo k zadnjemu počitku.

Ribnica na Dolenskem, dne 4. oktobra 1928.

ZALUJOČI OSTALI.

Sinclair Gluck:

Zlati panter

18

Enkrat ali dvakrat je Moore omenil predmet svojega razgovora z mladim človekom, ki ga je bilo nestalo, toda Vining se je delal, kakor da ne pomni več tistega razgovora, in je tudi trdil, da ne ve, kje bi se utegnili shajati družba, kakršno je bil mladenič opisal.

Vzlic temu pa Moore ni obupal in je še nadalje vzdrževal svoje prijateljstvo z Viningom, ki je bil kmalu poučen o Mooreovi strasti za nova eksozotična doživljanja.

A tednov brezdelnosti je bilo nenadoma konec. Nekaj dni, preden je nameravala Natalija odpotovati iz New Yorka, je priredila gospa Furneaujeva domačo veselico, na katero so povabili tudi mene. Med drugimi je prišla tudi gospa Fawcettova, in ker sem se vel nasproti Nataliji tako, kakor sem bil v resnici, sem se zelo bal, da ne bi nasproti gospe Fawcettovi in gospe Furneaujevi zašel iz svoje nenaravne vloge.

Natalija, ki je opazovala moje blazirano vedenje z gospema, me je večkrat začudeno pogledala. Toda zaradi iskanja bi se bil rajši sprijaznil s tem, da bi me bila ona krivo sodila, nego da bi bil pred ostalimi pokazal svojo igro.

Pri obedu sem se moral največ ukvarjati z domačico in z gospo Fawcettovo. Pozneje se mi je vendar že posrečilo, da sem dobil Natalijo na samem. Moje dvolično vedenje jo je bilo tolikanj iznenadilo, da je bila izprva malce hladna z menoj.

»Zelo, zelo sem nesrečen, ker nas mislite že tako kmalu ostaviti,« sem dejal.

»Res? Težko si mislim, da bi vas moglo še kaj zelo, zelo onesrečiti, ali zelo osrečiti.«

Gledala je v tla, in ko je spet povzdignila oči, je bil njen obraz vever in prijazen kakor zmerom. »Zakaj govorite z onima dvema damama tako čisto drugače nego z menoj? To se vam vendar prav nič ne poda!«

Molčal sem. Nato sem sklenil, da izpregovorim z njo odkrito besedo, ne glede na možne posledice.

»Natalija, vem, da se mi ne poda; celo moji naravi se upira. A če sem bil danes tak, nisem bil brez razloga; tudi preje sem se moral igrati to komedijo. Na žalost ne more biti drugače — več vam v tem trenutku ne smem povedati. Ali vam to zadošča?«

Ko so se njene oči srečale z mojimi, se je njen smehljaj izpremenil v strmenje. »Ali je to vaša resna beseda?« je vprašala.

»Brezpogojno,« sem ji s poudarkom zatrdil; »res vam ne smem povedati več.«

»Ali — ali — to je vendar nezmisljeno. Zakaj se ne smete kazati takega, kakršni ste v resnici?«

Obupan sem zmajal z glavo. »Natalija, povedal sem vam resnico. Lažem se le redkokdaj. Najino prijateljstvo mi je preveč dragoceno, da bi se lagal baš vam. Več ne morem govoriti o tem.«

Zastrela je vame in zdajci sem prvič začutil, da je čudovito dekle. Njena roka se je nehote dotaknila mojega rokava in njene oči, ki so se vzdignile mojim naproti, so me pogledale. »Verjamem vam,« je rekla preprosto. »Vaših razlogov mi ni treba vedeti.«

Moje oči so ji bile bržkone že preveč povedale o moji presumnosti, zakaj pobesila je pogled in ljubka rdečica jo je obšla.

Stopil sem bliže k njej in šepnil: »Vidite, da morem biti še zelo, zelo srečen zaradi kake stvari!«

Za trenutek ji je dih zastal; nato je dokaj hlastno obrnila pogovor na drugi predmet.

»Ali še pomnite, kaj sem vam pripovedovala o tistem čudovitem čaju, ko sva privikrat govorila?«

Seveda sem rekel, da se prav dobro spominjam.

»Pomislite, gospa Fawcetteova mi je obljubila, da me danes popoldne popelje nekam na tak čaj!«

»Nemara spet tja, kjer ste bili privikrat?« sem vprašal v skrbeh. Misel, da naj bi prišla Natalija v mučno dotiko s predmetom naših pripovedovanj, me je kar zamrazila.

»Da, prav tja. A kaj vam je spet zdaj?« je vprašala prepadeno. »Nu, da vam povem po pravici, nerad bi vedel, da uživate mamila, pa naj bodo še tako nedolžna. To se vam prav nič ne poda, Natalija.«

»A tisti čaj moram vendar še enkrat poskusiti, že zato, da se uverim, da ni bilo v njem ničesar drugega in da je bilo moje razpoloženje samo razpoloženje.«

»Nu, če že morate iti, bi vzel vendar tudi mene seboj!«

»Če hočete iti z nami, se gospa Fawcetteova gotovo ne bo upirala.«

Se preden sem utegnil kaj reči, je veselo zaklicala:

»Gospa Fawcetteova, gospod Clayton bi naju popoldne rad spremljal na čaj. Ali dovolite?«

Gospa Fawcetteova se je zdržnila ter prepadeno pogledala najprej mene, nato pa Natalijo. Ker ni takoj odgovorila, je Natalija nadaljevala:

»Pripovedovala sem mu o čudovitem čaju, ki smo ga tam dobili in rekla, naju spremlja, da ga poskusi tudi on. A seveda — če vi ne želite —«

Naročila in vse dopise, ličote se malih oglasov, je poslal na Oglasni oddelk Jutra, Ljubljana, Prešernova ul. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v poročevalno in ročaj ne namena občinstva, vaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5. Pristojbina za sifro Din 5.

Mali oglasi

Vse pristojbine je uparila bi obnem s karavilom, sicer se oglasi ne objavijo. Čekovni račun pošlji na adresu Ljubljana, št. 2492.

Službo dob.

Trg. vajenca
sfravaga in bi boljšo hile sprejme takoj Sivo Kosmač, trgovina mesa blaga, Luce ob Savinji. 34008

Mesar. pomočnika
dobro izurjenega v izdelavi raznih klobas, sprejem takoj. Naslov v ogl. oddelku Jutra. 33972

Prvovrstno modistko
sprejme salon »Chik, Trbovlje II/88. 34273

10 pletiljk
izurjenih, sprejme takoj za stalno Ciril Vajt, Kranj. 33818

Čevljar. pomočnika
dobro izveščanega, ki zna delati na stroji šivane čevlje, sprejme takoj v trajno delo. Prešernova ul. št. 2492. 34032

Šiviljo za dežnike
sprejme in zanesljivo, sprejem. Pismene poudbe na oglasni oddelk Jutra pod »Šivilja za dežnike«. 34256

Trg. učenca
poštenega in zdravega sprejme takoj Ciril Zorman, trg mesa blaga, Podlehnik pri Ptuj. 34236

Kroj. pomočnika
za boljše, splošno delo sprejme takoj Anton Škoberne, Trbovlje II. 34242

Trg. pomočnika
mešane stroke, starejšega, sprejme takoj ali s 1. novembrom Ožira se le ne popolnoma zmože v izdelavo, sprejme v trajno delo. Prešernova ul. št. 2492. 34233

Provizij. zastopnika
zgornjega, izščenega s Slovence, prilika za dober zaslužek. Poudbe na naslov: Zagreb, Vilska ulica, br. 72 C/III, desno. 34233

Učenke
sprejme takoj v industrijo perila Jos. Rojina, Aleksandrova cesta 3. 34180

Samostojno pletiljo
za izurjenega izščenega, sprejme v stalno službo pod dobrimi pogoji. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod »Pletiljo«. 34148

Prerezovalca
za izdelovanje gornjih delov, sprejme v trajno delo. A. Fabjan, Oromelj 34137

Strojnege ščipača
za Goodyear. In Markav. blaga, s dolgoletno prakso, sprejme v stalno službo pod dobrimi pogoji. Zagreb, Trnavska ulica št. 4. 34134

Spretno prešivalke
ki so že bile zaposlene v mehaniznem obratu, za fino in stalno delo sprejme Zagreb, Trnavska ulica št. 4. 34135

Trg. pomočnika
ki ima veselje do potovanja in kmetijskega gospodarstva, sprejme v trajno delo. Prešernova ul. št. 2492. 34233

Trg. pomočnika
ki ima veselje do potovanja in kmetijskega gospodarstva, sprejme v trajno delo. Prešernova ul. št. 2492. 34233

Ključavničarja

zmožnega vseh tovarniških del, v dobrih sprejemih, izščen industrija v Kranju. Poudbe se sprejmejo na oglasni oddelk Jutra pod »Ključavničarja«. 34296

Služkinjo za vse
ki mora znati vse dela v gospodinjstvu, nekaj kuhinjskih, bi bil ljubljanski do otrok v starosti 20-30 let, sprejem s 15. oktobrom. Začetna plača 250 Din, stanje v kakor tudi tavnarje. Predstaviti se je pri gospe Jugovec, Ljubljana, Gradišče št. 2/1 desno — med 11. in 14. uro. 34264

2 čevljarska pomočnika
dobro izurjenega za šiva dela, sprejme Jofel Močnik, Trst 194. 33922

Čevljar. pomočnika
dobro izveščanega, ki zna delati na stroji šivane čevlje, sprejme takoj v trajno delo. Prešernova ul. št. 2492. 34032

Šiviljo za dežnike
sprejme in zanesljivo, sprejem. Pismene poudbe na oglasni oddelk Jutra pod »Šivilja za dežnike«. 34256

Trg. učenca
poštenega in zdravega sprejme takoj Ciril Zorman, trg mesa blaga, Podlehnik pri Ptuj. 34236

Kroj. pomočnika
za boljše, splošno delo sprejme takoj Anton Škoberne, Trbovlje II. 34242

Trg. pomočnika
mešane stroke, starejšega, sprejme takoj ali s 1. novembrom Ožira se le ne popolnoma zmože v izdelavo, sprejme v trajno delo. Prešernova ul. št. 2492. 34233

Provizij. zastopnika
zgornjega, izščenega s Slovence, prilika za dober zaslužek. Poudbe na naslov: Zagreb, Vilska ulica, br. 72 C/III, desno. 34233

Učenke
sprejme takoj v industrijo perila Jos. Rojina, Aleksandrova cesta 3. 34180

Samostojno pletiljo
za izurjenega izščenega, sprejme v stalno službo pod dobrimi pogoji. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod »Pletiljo«. 34148

Prerezovalca
za izdelovanje gornjih delov, sprejme v trajno delo. A. Fabjan, Oromelj 34137

Strojnege ščipača
za Goodyear. In Markav. blaga, s dolgoletno prakso, sprejme v stalno službo pod dobrimi pogoji. Zagreb, Trnavska ulica št. 4. 34134

Spretno prešivalke
ki so že bile zaposlene v mehaniznem obratu, za fino in stalno delo sprejme Zagreb, Trnavska ulica št. 4. 34135

Trg. pomočnika
ki ima veselje do potovanja in kmetijskega gospodarstva, sprejme v trajno delo. Prešernova ul. št. 2492. 34233

Trg. pomočnika
ki ima veselje do potovanja in kmetijskega gospodarstva, sprejme v trajno delo. Prešernova ul. št. 2492. 34233

Trg. pomočnika
ki ima veselje do potovanja in kmetijskega gospodarstva, sprejme v trajno delo. Prešernova ul. št. 2492. 34233

Sofer-mehanik

vojašine prost, 1800 službo, za takoj. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod »Sofer-mehanik«. 34296

Brivski pomočnik
išče mesto, kjer bi imel priliko se učiti onduliranja s oškrobo pri mojstru, najraje v Mariboru. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 34274

Zobozdravniška pomočnika
(instrumentarka) s štiriletno izobrazbo, 1800 službo, za takoj. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod »Zobozdravniška pomočnika«. 34276

Marmor. ploščo
s stolom, varnostno ploščo s vso opremo elektrika in akumulatorje prodam v Zg. Šiški št. 161. 33941

Fotoaparati
Voigtlander, Skopar, anastigmat 4:5, 9 x 12, s dvojnimi izetom, nov, s vsemi potrebnimi priborom, za 2500 Din. Naslov v oglasni oddelk Jutra. 33923

Koče, vozove in konjske opreme
prodajam vseh vrst, avtomobila, tovornjake, informacije v vinski trgovini Boljaf, Ljubljana. 34248

Okrasne letvice
za oprave Vam najceneje nudim izdelovalnica L. van Dijk, Ljubljana VII. Zahtevajte vzorce in cenik. 33411

Vinski sodi
večjo množico, v velikosti od 30-40 lit. naproday. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 34250

Puhasto perje
razpošiljam po vseh svetih, najmanj 5 kg po Din 300. — Izkoristite priliko, dokler traja zaloga. L. Brozović, Zagreb, Illica 82, kemična čistilnica perja. 183

la trbovlje premoj
iz sepe suba bukova drevja, kupa in najugodnejše, pri trški Frane Slova. Razlagova ulica 20. 176

Pozor kolesarji, motoristi, avtomobilisti
Volvo! Vam sam od sebe med vožnjo zacepi predre, zrak pušajoče pa zgošči, da drže 6 mesecev pumpanje nepotrebnost! Paket Din 12 — priložite v pismo. Naročite takoj, da se preprate! Progredd, jalei popusti — »Volvo!«, Toplice, Dolenjako. 34126

Fotoaparati
dvojni anastigmat Eurinar 1:2,87, 13,5 cm. Bodensstock, München 9 x 12, s stolom, 7 kasetami, 4 kopolir, okvirji, 4 škatle fot. plošč in vse kemikalije (sestavine) za razvijanje itd. vse kupuj, ker nimam radi službe česa, na ta lep št. 1000 Din naproday. Anton Gostič, šef žel. postaje, Pregrada. 34020

Pohištvo
iz trdega lesa, prodam za 3000 Din. Naslov v oglasni oddelku Jutra. 34297

Novo spalnico
po ugodni ceni prodam. — Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 34293

Več spalnic
iz josenovega, šeknjevega, orohovega in hrastovega lesa, po zmerni ceni prodam. Ivan Napast, Vižmarje pri Ljubljani. 34245

Prodaljalka
mlajša mož, dobro izurjena v spekerijski in manu-fakturni stroki, želi službo, najraje v Mariboru ali Ljubljani. Poudbe na ogl. oddelk Jutra pod »Prodaljalka«. 34244

Prodaljalka
mlajša mož, dobro izurjena v spekerijski in manu-fakturni stroki, želi službo, najraje v Mariboru ali Ljubljani. Poudbe na ogl. oddelk Jutra pod »Prodaljalka«. 34244

Kompletno spalnico

za 1 osebo, še malo rabljeno, kupim. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod »Kompletno spalnico«. 34292

Ariel-motocikla
prodajamo s 5% popusta. Jugo-Auto, Ljubljana, Dunajska cesta 36. 34298

Pisalni stroji
Remington, model 12, skoraj še nova, prodam po nizki ceni. — Dopise pod sifro »Remington 12« na oglasni oddelk Jutra. 34102

Diro
na perehli, za par konj — dobro ohranjeno in eno Wertheim blagajno št. 2, s podstavkom prodam. Naslov pove oglasni oddelk Jutra. 34309

Moško obleko
temno, iz finega blaga, za srednjo postavbo in moško suknjo prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 34253

Mertner-ja
dobro ohranjenega, za italijanski in španski jezik, ali pa Toussaint-Langens, edicij, mala izdaja, s omenjena jezika, kupim. — Dopise na oglasni oddelk Jutra pod »Jeziki 29«. 34299

Pisma in karte
iz vega sveta dobite pri korespondentnem klubu Iv. Pongraz, Maribor I, poštno ležaje. 34234

Kuhanje maslo
kupim Poudbe s oznabo cene na oglasni oddelk Jutra pod »Kuhanje maslo«. 33943

Sladkega sena
2 vagona prenegega kupi Podružnica kmetijske družbe v Novem mestu. 34126

Kupim
Suhe gobe

plačuje najviše
M. Geršak & Co. Ljubljana, Prečna ul. 4 (poleg mestne ljudske kopehi) Telef. 2329.

Barako, šupo
ali kozolec (toplar) kupim. Poudbe s ceno in velikost na naslov: Fr. Toni, 34298

Posedstvo v Bosni
38 ha dobre zemlje, 4 km od postaje naproday. 1000 Din hektar, Bahjarević, Banjaluka. 34277

Srednji mlin

v Sloveniji, četrt ure od postaje, z zadostno vodno silo za vsakovrstni umetni mlin, poceni prodam. Naslov pove oglasni oddelk Jutra. 34237

Lokal
na prometnem kraju takoj oddam Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 34310

Gostilno
vzame v najem mlad zakonski par. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod »Dobro dočeta 20«. 33862

Lokal
s 2 sobama, na prometni ulici v sredini mesta oddam takoj v najem. Primerno za brivca ali pisarnjo. Naslov pove oglasni oddelk Jutra. 34070

Lokal
na prometnem kraju oddam v najem zakonskemu paru. Dalmatinci niso izključeni. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 34233

Manjše stanovanje
oziroma soba s številnim iščem Poudbe na kino »Slavija«. Viš. 33966

Stanovanje
na Laza h blizu postaje odda takoj Terpin. 34254

Stanovanje
na Celovški cesti 50 odda Hartman, Kette Murnova c. št. 28. 29493

Stanovanje
2-3 sob, po možnosti s vrtno iščem s 1. novembrom. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod sifro »Vrt 62«. 34062

Stanovanje
komfortno, 2 sob, predebe in priključki oddam s 1. novembrom. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod sifro »Mirje«. 34272

Stanovanje
2-3 sob, po možnosti s vrtno iščem s 1. novembrom. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod sifro »Vrt 62«. 34062

Stanovanje
komfortno, 2 sob, predebe in priključki oddam s 1. novembrom. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod sifro »Mirje«. 34272

Stanovanje
2-3 sob, po možnosti s vrtno iščem s 1. novembrom. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod sifro »Vrt 62«. 34062

Stanovanje
komfortno, 2 sob, predebe in priključki oddam s 1. novembrom. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod sifro »Mirje«. 34272

Stanovanje
2-3 sob, po možnosti s vrtno iščem s 1. novembrom. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod sifro »Vrt 62«. 34062

Stanovanje
komfortno, 2 sob, predebe in priključki oddam s 1. novembrom. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod sifro »Mirje«. 34272

Stanovanje
2-3 sob, po možnosti s vrtno iščem s 1. novembrom. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod sifro »Vrt 62«. 34062

Lep lokal

na Celovški cesti 50 odda Hartman, Kette Murnova c. št. 28. 29493

Gostilno
vzame v najem mlad zakonski par. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod »Dobro dočeta 20«. 33862

Lokal
na prometnem kraju takoj oddam Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 34310

Gostilno
vzame v najem mlad zakonski par. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod »Dobro dočeta 20«. 33862

Lokal
s 2 sobama, na prometni ulici v sredini mesta oddam takoj v najem. Primerno za brivca ali pisarnjo. Naslov pove oglasni oddelk Jutra. 34070

Manjše stanovanje
oziroma soba s številnim iščem Poudbe na kino »Slavija«. Viš. 33966

Stanovanje
na Laza h blizu postaje odda takoj Terpin. 34254

Stanovanje
na Celovški cesti 50 odda Hartman, Kette Murnova c. št. 28. 29493

Stanovanje
2-3 sob, po možnosti s vrtno iščem s 1. novembrom. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod sifro »Vrt 62«. 34062

Stanovanje
komfortno, 2 sob, predebe in priključki oddam s 1. novembrom. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod sifro »Mirje«. 34272

Stanovanje
2-3 sob, po možnosti s vrtno iščem s 1. novembrom. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod sifro »Vrt 62«. 34062

Stanovanje
komfortno, 2 sob, predebe in priključki oddam s 1. novembrom. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod sifro »Mirje«. 34272

Stanovanje
2-3 sob, po možnosti s vrtno iščem s 1. novembrom. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod sifro »Vrt 62«. 34062

Stanovanje
komfortno, 2 sob, predebe in priključki oddam s 1. novembrom. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod sifro »Mirje«. 34272

Stanovanje
2-3 sob, po možnosti s vrtno iščem s 1. novembrom. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod sifro »Vrt 62«. 34062

Stanovanje
komfortno, 2 sob, predebe in priključki oddam s 1. novembrom. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod sifro »Mirje«. 34272

Stanovanje
2-3 sob, po možnosti s vrtno iščem s 1. novembrom. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod sifro »Vrt 62«. 34062

Stanovanje

2-3 sob, po možnosti s vrtno iščem s 1. novembrom. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod sifro »Vrt 62«. 34062

Stanovanje
komfortno, 2 sob, predebe in priključki oddam s 1. novembrom. Poudbe na oglasni oddelk Jutra pod sifro »Mirje«. 34272

Stanovanje
2-3 sob, po možnosti